

Jennifer Haaijer

BIBLIJOS pamoka

Jennifer Haijer

**BIBLIJOS
PAMOKA**

Copyright © 2013, 2017 European Child
Evangelism Fellowship.
Copyright © 2019 Vaikų krikščioniško ugdymo
draugija.

Visos teisės saugomos (naudojama gavus leidimą). Galima
kopijuoti asmeniniam, nekomerciniam naudojimui ir nepelno
siekimui. Daugiau informacijos apie leidimus rasite
www.teachkids.eu/lt

TURINYS

1. Įvadas.....	3
2. Pasakojimas.....	5
3. Pasakojimas ar pamoka.....	11
4. Atrasti tiesą.....	13
5. Pasirinkimas ir planavimas.....	18
6. Pagrindinės tiesos mokymas.....	23
7. Tiesos pritaikymas.....	28
8. Pamokos pristatymas.....	34
9. Pamoka ir visa programa.....	40
10. Pasiruošimas.....	42
11. Pamoka, kuri nėra pasakojimas (istorija).....	45
12. Šv. Dvasios tarnystė.....	47
Biblijos pamokos pavyzdys.....	48

PASTABA

Pirmoji J. Haaijer knyga „Mokome vaikus Biblijos“ buvo išleista 1986 m. Naujoji knyga „Biblijos pamoka“ pakeičia ankstesniąją ir atspindi autorės įžvalgas bei patirtį, sukauptą per daugelį metų. Ši knyga naudojama CEF vaikų tarnystės vadovų kursuose visoje Europoje.

1 SKYRIUS

Įvadas

Biblijos pamoka – tai mokytojo kūrinys. Kiekvienoje kūrybiškoje užduotyje naudojami tam tikri įrankiai bei reikalingi įgūdžiai, kurių mokomės ir praktikuojame. Čia rasime tinkamos medžiagos ir teorijai, ir praktikai. Kaip Biblijos mokytojai, pirmiausia turėtume vadovautis unikalia ir neįkainojama „neapdorota“ medžiaga – Dievo Žodžiu. Dievo Žodį vartokime pagarbiai ir rūpestingai, „teisingai perteikdami tiesos žodį“ (2 Tim 2,15). Šios pamokos padės tinkamai perteikti Biblijos mokymą.

Kadangi Biblija – Dievo Žodis – yra paveikus ir nesugadintas, jį galime mokyti su pasitikėjimu: „Dievo žodis yra gyvas, veiksmingas, aštresnis už bet kokį dviašmenį kalaviją. Jis prasiskverbia iki sielos ir dvasios atšakos, iki sąnarių ir kaulų smegenų, ir teisia širdies sumanymus bei mintis“ (Hbr 4,12). „Jūs esate atgimę ne iš pranykstančios, bet iš nenykstančios sėklos gyvu ir amžinai pasiliekančiu Dievo žodžiu“ (1 Pt 1,23).

Biblijos neįmanoma su niekuo sulyginti, todėl ir jos mokymo negalime sulyginti su matematikos, gamtos ar istorijos mokymu! Dievas išpildo savo pažadus kaip parašyta Jo Žodyje: „Kaip lietus ir sniegas krinta iš dangaus ir nesugrįžta, bet sudrėkina žemę, padaro ją derlingą ir duoda sėklos sėjėjui bei duonos valgytojui, taip ir mano žodis, kuris išeina iš mano burnos, negrįš tuščias, bet įvykdys mano valią ir atliks tai, kam yra siųstas“ (Iz 55,10–11).

Dievas nėra mums apreiškęs visų tikslų, kuriuos įvykdys per savo Žodį, tačiau du tikslai yra aiškūs: Jis vartoja Žodį atgimdymo darbe (1 Pt 1,23) ir kad augintų mus dvasiškai (Dievo Žodis yra sulyginamas su pienu ir tvirtu maistu; 1 Pt 2,2; 1 Kor 3,2).

Kiekviena biblinė pamoka kyla iš nedidelės Biblijos ištraukos. Dažniausia tai būna pasakojimas, tačiau svarbu prisiminti, kad Biblija yra viena nuostabi istorija, kuri atskleidžia mums Dievo atpirkimo planą. Po tam tikro laiko vaikai patys suvoks Biblijos vientisumą. Todėl visus pasakojimus ir istorijas reikia pateikti taip, kad vaikai galėtų susidaryti bendrą vaizdą – vientisą Biblijos istorijos paveikslą.

Mokydami Biblijos mokytojai naudoja daugybę įrankių ir įgūdžių. Kadangi Biblijos mokymas skiriasi nuo kitų mokymų, galime pasinaudoti kita edukacine medžiaga (yra daugybė idėjų „edukologijos pasaulyje“). Tikriausiai XXI amžiuje kūrybiškų mokymo ir mokymosi metodų yra daugiau nei bet kada anksčiau. Tam tikrus įrankius ir įgūdžius turėtų naudoti kiekvienas mokytojas; kitas priemonės (įgūdžius) vieni mokytojai bus puikiai įvaldę, kiti patirs sunkumų. Patirtį turintis mokytojas sugebės taip perteikti mintį, kaip neperteiks nepatyręs mokytojas. Garbė Dievui, kad mes nemokome visi vienodai!

Kiekviena biblinė pamoka turi keturis esminius dalykus:

- Pamoka privalo būti biblinė.
- Pamoka privalo išlaikyti vaikų dėmesį.
- Pamoka privalo perteikti Biblijos tiesą.
- Pamoka privalo pateikti praktinį Biblijos tiesos pritaikymą.

Laikydami šiuo principu mokytojai galės laisvai naudotis medžiaga pagal savo sugebėjimus ir taip mokinius mokys pasirinktos temos.

Naudinga pažvelgti, kaip Jėzus ir apaštalai mokė Evangelijos. Jų tarnystėse matome įvairovę ir pritaikomumą. Kaip bebūtų, vienas faktas yra aiškus – jie tikrai skelbė Evangeliją ir tai darė autoritetingai. Tai dar labiau pabrėžiama 1 Kor 1,21 eilutėje. Vieną didžiausių Biblijos įsakų Paulius pateikia Timotiejui: „Skelbk Žodį“ (2 Tim 4,1–2). Kaip tai galėtume pritaikyti vaikų mokymui? Puikiausiai įmanoma skelbti Evangeliją vaikams, prisitaikant prie jų lygio bei naudojant kūrybiškus mokymo metodus.

Beveik neįmanoma mokyti vaikų Biblijos, jei nesilaikysime paprastos taisyklės – atsiversti Bibliją ir pagal ją mokyti.

Be abejo, jūsų programoje bus papildančių elementų, kurie padės įvairiais būdais įtraukti vaikus. Kai mokytojas moko su Biblija rankose, tada pabrėžiamas Biblijos autoritetas. Mes privalome siekti tarnystės, kuri pagerbtų Dievą, būtų nukreipta į Bibliją ir draugiška vaikams. O Biblijos pamoka bus tokios programos šerdis. Jei siekiame atvesti vaikus į vietines evangelines bažnyčias, tai toks mokymo stilius, išdėstytas pateiktoje medžiagoje, padės juos paruošti tam, kaip skelbiamas Dievo Žodis garbinimo pamaldose.

2 SKYRIUS

Pasakojimas (istorija)

Pasakojimas – vienas seniausių mokymo metodų. Tai vienas dažniausiai naudojamų įrankių (arba priemonių) mokytojo „įrankių dėžėje“. Jėzus nuostabiai pasakodavo įvairius pasakojimus. Kai Dievas norėjo atkreipti nepaklusnaus išrinktojo karaliaus dėmesį, pasiuntė pas jį pranašą Nataną, kuris pasakojo. Visiems patinka pasakojimai!

Biblijoje yra daug nuostabių Dievo įkvėptų pasakojimų. Mums – privilegija jais dalytis. Todėl reikia mokėti tinkamai pasakoti.

Surinkite faktus

Kelis kartus perskaitykite Biblijos istoriją, kurią ruošiatės pasakoti, taip pat perskaitykite paralelines vietas (jei tokios yra). Jūsų pagrindinis šaltinis yra Biblija, tačiau taip pat padės mokytojo vadovėlis (knyga, kurioje surašyti patarimai ir pamokos, kuriai ruošiatės, apžvalga), jei toks yra. Be to, galite naudotis žemėlapiais, komentarais, žodynėliais ir vaikiškėmis Biblijomis.

Rašykite pastabas, kai atsakinėjate į panašius klausimus:

- Koks istorijos kontekstas? Kokių biblišnių laikotarpiu tai vyksta? Kas nutiko prieš tai?
- Kas yra pagrindiniai veikėjai? Koks jų elgesys, kalba, nusistatymai, motyvai, mintys ir reakcijos?
- Kur įvyko įvykiai, apie kuriuos skaitome? Ar tai vyko ne vienoje vietovėje?
- Ar aš suprantu įvykius ir įvykių seką?

Ištyrinėjus biblinę istoriją, reiktų surasti pagrindinį veikėją, nes tai lemia istorijos eigą. Pagrindinį veikėją nesunku rasti, tačiau kai yra kelios galimybės, pasirinkite vieną ir plėtokite istoriją iš jo perspektyvos. Mokydami vaikams jau žinomą istoriją, išlaikysite jų dėmesį, kai pasakosite iš mažiau akivaizdaus veikėjo perspektyvos.

Vystydami pasakojimą turėtumėte pagrindiniam veikėjui suteikti tikslą – tai, ką jis nori pasiekti, ar problemą, kurią turėtų išspręsti, ar sprendimą, kurį privalo priimti. Pasakojimui besivystant, jis gali susidurti su sunkumais. Taip istorija prikausto klausytojų dėmesį, todėl sunkumus galite išryškinti. Kažkas yra pasakęs, kad pasakojimas be įtampos panašus į boksininką, ringe kovojantį su savimi! Iš kitos pusės, pamatuotai perteikite įtampą, atsižvelgdami į vaikų amžių, kad labai maži vaikai nepatirtų streso.

Sudarykite struktūrą

Toliau paeiliui užsirašykite visus pagrindiniam veikėjui įvykusius įvykius. Kiekvienam įvykiui apibūdinti pavartokite trumpas frazes ar sakinius. Įtvirtinkite mintyse pirmąjį įvykį, tada klauskite savęs: „O kas vyko toliau?“ Pažymėkite atsakymą, tada vėl paklauskite savęs to paties klausimo. Pastebėsite, kad dažnai nereikės įtraukti kiekvieno Biblijos pasakojime paminėto įvykio, nes tai sulėtintų įvykių eigą ir istorija taptų miglota. Vaikai nori daug veiksmo, ir kad viskas vyktų greitai. Pasirinkite tik kelis Biblijos istorijoje esančius įvykius, nes kitaip pasakojimas bus nerišlus ar nedinamiškas.

Pasirinkti įvykiai negali būti atsitiktiniai ar padriki arba nesusieti; vienas įvykis turėtų papildyti kitą. Turi būti aiškiai matoma progresija – mes tai pavadinsime „įvykių raida“. Ji turėtų apimti nuo šešių iki dešimties įvykių.

Štai įvykių raida, matoma istorijoje apie Pilypą ir etiopą eunuchą (Apd 8 sk.). Šiame plane pagrindinis veikėjas yra Pilypas. Tačiau planą galima sudaryti ir su etiopu eunuchu kaip pagrindiniu veikėju.

1. Išsklaidytų krikščionių persekiojimas (1–3 eil.).
2. Pilypas pamokslauja Samarijoje (5 eil.).
3. Dievas išsiunčia Pilypą į pietus (26 eil.).
4. Pilypas sutinka etiopą (27–31 eil.).
5. Pilypas išaiškina Evangeliją (31–35 eil.).
6. Pilypas pakrikštija etiopą (36–38 eil.).
7. Dvasia perkelia Pilypą pamokslauti į kitą miestą (39–40 eil.).
8. Etiopas sugrįžta į Afriką džiaugdamsis.

Dažnai vienas įvykis apima kelias Biblijos eilutes. Kai biblinė istorija yra ilga, apimanti kelis Šv. Rašto skyrius, tada neesminius dalykus praleiskite. (Pateiktame plane pagal Apaštalų darbų 8, eilutės nuo 9 iki 25 yra visai neminimos.) Jūs patys spręskite, kur išsamiau reikia dėstyti, o kur pakanka tik apibendrinti, ir pagal tai dėstykite įvykius.

Istorijos įvykiai visada artėja prie „kulminacijos“, kurioje atsiskleidžia pagrindinio veikėjo tikslai, siekiai, pergalės. Jei istorijoje slypi paslaptis, tai kulminacijoje ji atsiskleidžia. Kulminacija privalo patenkinti smalsumą ir patirtą įtampą bei nerimą, joje turi „sueiti visi galai“. Aiškiai pažymėkite kulminaciją įvykių raidos plane. Įvykių raida visada privalo baigtis kulminacija (pateikto pavyzdžio atveju tai yra etiopo krikštas). Reikia pasistengti, kad ši pasakojimo dalis būtų įtaigi.

Jei kulminacija nebus pasakojimo pabaigoje, tai išeis antikulminacija – tada nebeliks jokio tinkamo kulminacijos poveikio.

Po kulminacijos iš karto seka pabaiga. Ji turėtų „surišti palaidus galus“. Permąstykite pasakojimą ir paklauskite savęs: „Ar turėčiau dar kažką įtraukti į pasakojimą, kad vaikai būtų patenkinti dėl to, kad išgirdo viską, ko jiems reikia?“ Pasakojime apie Pilypą būtina atskleisti ir tai, kas nutiko etiopui, ir kas nutiko Pilypui, kitaip vaikams liks neatsakytų klausimų. Po pabaigos pasakojimo tęsti nereikia. Siekite, kad pabaiga būtų trumpa ir aiški bei paliktų vaikams gero pasakojimo įspūdį.

Pažymėkite pabaigą įvykių raidos plane ir užsirašykite, kaip planuojate užbaigti. Tai padės jums padėti tašką šioje istorijoje.

Pasakojimo apie Pilypą pabaiga galėtų būti tokia:

„Kai Pilypas pamokslavo apie Jėzų kitame mieste, etiopas laimingas keliavo namo. Jis jautėsi toks laimingas, kad pažino Jėzų, jog nekantravo tuo pasidalyti su kitais. Pilypo kelionė į dykumą buvo labai vertinga!“

Šiuo metu jūs esate pasiruošęs apmąstyti, kaip pradėsite pasakojimą. **Ižanga** yra svarbi, kadangi jos metu užkariaujate vaikų dėmesį. Jums reikia kokio nors „kabliuko“, kad atkreiptumėte klausytojų

dėmesį. Tai turėtų būti įdomu ir padėtų jiems su kuo nors susitapatinti. Lai įžanga būna trumpa, nes tai tik įvadas į pasakojimą.

Tarp įžangos ir likusios pasakojimo dalies turi būti aiškus ryšys.

Būkite atsargūs, neišduokite istorijos paslapties jos pradžioje ir venkite dramatiškumo pristatydami pasakojimą, nes tada nublanks visas pasakojimas!

O **įžanga** gali būti įvairi. Toliau išdėstyti patarimai, kaip pradėti pasakojimą.

- Galbūt lengviausia pradėti nuo pasakojimo pradžios.

Galite panaudoti kelis ar tik vieną sakinį, kurie prikaustytų dėmesį. Nuo to ir pradėkite pasakojimą. Pavyzdžiui: „Bėkime iš čia, nes čia per daug pavojinga.“ Pilypas su tuo sutiko. Jo draugas Steponas buvo užmuštas akmenimis dėl pamokslavimo apie Jėzų. Taip, tai buvo laikas, kai reikėjo bėgti, ir bėgti net nesusiruošus.

- Dėmesiui atkreipti galima užduoti klausimą.

Pavyzdžiui:

„Ką susidedate į lagaminą, kai vykstate atostogauti?“

Kai vaikai pradeda vardyti, ką pasiima, jų pasakojimus galite lengvai susieti su Biblijos istorija sakydami: „Pilypas taip pat turėjo išvykti iš namų, tačiau ne atostogauti. Jam reikėjo greitai susiruošti, nes kitaip galėjo blogai baigtis. Arba: „Kaip jaučiatės, kai kas nors jums sutrukdo gerai praleisti laiką?“

Tada šį klausimą galite susieti su pasakojimu sakydami, kad Dievas įsikišo į Pilypo gyvenimą, kai šis buvo užsiėmęs.

Vaikai mėgsta dalyvauti pamokoje, todėl suteikite jiems progą atsakinėti į klausimus. Kaip bebūtų, būkite atsargūs, kad pokalbis neužsitęstų per ilgai. Pradžią turėtų būti trumpa.

- Dar galima pasirinkti vieną iš įdomesnių šalutinių raidos įvykių; raiškiai jį papasakokite, tada grįžkite prie pagrindinio įvykio. Tai būtų panašu į objektyvo nustatymą (sufokusavimą) ir grįžimą prie viso pasakojimo išdėstymo.

Pavyzdžiui, grupelė žmonių vežimu keliauja per dykumą. „Stok! – sušuko vienas iš vyrų. – Štai vanduo...“ Jis gerti nenorėjo, tačiau labai apsidžiaugė pamatęs vandenį. Bet grįžkime į istorijos pradžią, kad galėtume suprasti vyro džiaugsmo priežastį: „Pilypas, vienas iš grupelės narių, neplanavo būti dykumoje...“

- Panaudoti pavyzdį su daiktu.

Pavyzdžiui:

Suvyniokite iš popieriaus ritinėlį ir parodykite vaikams, kokios anksčiau buvo knygos, kaip jas pagamindavo arba iš ko jos buvo padarytos ir kaip jas skaitydavo. Tada pridurkite: „Šios dienos pasakojimo viduryje susipažinsime su žmogumi, kuris skaitė iš ritinio – tai buvo labai įdomus susitikimas! Jis nebus mūsų pirmas sutiktasis. Pirmiausia susipažinkime su Pilypu...“

- Suvaidinti.

Pavyzdžiui:

Mama: Titai, dar truputėlį pasistenk, esu tikra, tau pavyks išspręsti.

Titas: Aš jau bandžiau, nesuprantu ir nekenčiu matematikos. *(Jis trypteli koja ir susiraukia.)*
Man nusibodo matematika. Per amžius neužbaigsiu savo namų darbų! *(Berniukas numeta knygą ant grindų.)*

Mama: Leisk tau padėti, tačiau jau 20 metų nesu ruošusi namų darbų. *(Ji pakelia knygą, o berniukas susigraudinęs jau glaudžiasi prie jos.)* Manau, mes sprendėme tokias užduotis maždaug taip: tiesiog vienus skaičius surašyk viename stulpelyje, o kitus – kitame.

Titas *(garsiai)*: Ne, mamyte, mes tikrai nenaudojame stulpelių, tą aš tikrai žinau!

Mama: O ko tu, mielasis, šauki? Gal yra kas nors, kam gerai sekasi matematika, ir galėtum tu padėti?

Titas: Na, yra toks Tadas, gyvena netoliese, jis yra gavęs prizą už matematiką.

Mama: Klausyk, mielasis, aš paskambinsiu ir sužinosiu, ar galėsi pas jį nueiti.

Mokytojas: Neužilgo Titas grįžo namo plačiai šypsodamasis, nes namų darbai buvo paruošti.

Titas: Kai supranti, ką reikia daryti, tada viskas paprasta.

Mokytojas: O tai įvyksta, kai kas nors padeda suprasti. Panašiai nutiko ir Pilypui.

• Įterpti kasdienį, turintį aiškia sąsają su Biblijos pasakojimu, siužeta, su kuriuo vaikai galėtų susitapatinti.

Pavyzdžiui:

Rūta nustebo, kai pamatė savęs link žingsniuojančią Ugnę. Niekas su Ugne klasėje nesikalbėjo. „Ji keistuolė, – sakydavo jie. – Žiūrėk, kokie jos drabužiai, tikri skarmalai ir dar dvokia!“

„Ji keistai kalba.“

„Nemanau, kad ji turi protelio.“

Rūta nepritardavo tokioms kalboms, tačiau nieko nedarė, kad ką nors pakeistų. Ji, kaip ir kiti, ignoravo Ugnę. Tačiau netrukus ji sutiks Ugnę akis į akį.

„Galėčiau užsižiopsoti į vitriną ir jos nepastebėti. O gal tiesiog pereiti į kitą gatvės pusę...“

O Ugnė jau čia pat, už metro nuo jos. „Labas, Ugnė“, – pasakė Rūta.

Ugnės veidas nušvito. „Labas, Rūta“, – droviai atsiliepė ji.

„Tai tu čia netoliesi gyveni?“ – paklausė Rūta.

„Štai ten“, – ranka parodė Ugnė.

„Ar galėčiau kartu su tavimi truputį paeiti į tą pusę?“ – tai buvo drąsus Rūtos pasirinkimas.

Pilypas taip pat buvo drąsus vyras, kai nusprendė vykti į Samariją.

Užsirašykite tuos kelis pirmuosius sakinius – tai padės jums, kai pradėsite mokyti. Taip pat užsirašykite sakinį, kuriuo savo planelyje sujungsite pradžią su pirmuoju raidos įvykiu.

Pasiruošimas pamokai (planas) padeda atskirti esminius dalykus nuo neesminių. Pamokos panelį bus lengva įsiminti, jei kruopščiai jį užsirašysite. Panelis – kaip griaučiai, ant kurių viskas laikosi – punktai padės prisiminti detales. Panelį laikykite savo Biblijoje, kad galėtumėte nuosekliai ir sklandžiai pasakoti. Tai padės nenuklysti į „lankas“ ar nepraleisti kokios nors svarbios pasakojimo detalės.

Pamokos apie Pilypą planas galėtų būti toks:

Ižanga: „Bėgam iš čia!“

Ivykių raida:

1. Krikščionys išsisklaido dėl persekiojimo.
2. Pilypas pamokslauja Samarijoje.
3. Dievas siunčia Pilypą į pietus.
4. Pilypas sutinka etiopą.
5. Pilypas išaiškina Evangeliją.

Kulminacija: 6. Pilypas pakrikštija etiopą.

Pabaiga: 7. Dvasia perkelia Pilypą pamokslauti į kitą miestą.
8. Etiopas grįžta į Afriką džiaugdamasis.
„Pilypo kelionė į dykumą buvo labai vertinga.“

Pasitelkite vaizduotę

Istorija, kuri netapo gyva jums, niekada netaps gyva vaikams, kuriuos mokysite. Svarbu įsijausti į istorijos aplinkybes ir išgyventi įvykius savo mintyse. Pažinkite veikėjus, klausykitės jų pokalbių, įsijauskite į jų jausmus.

Tik atsiminkite, kad labai svarbu ją išjausti. Įsijauskite į išgalvotus veikėjus, apgalvokite, ką jie turėtų sakyti, net kaip jaustis. Bandykite suprasti jų veiksmus, reakcijas ir motyvus. Įsijauskite į istoriją ir leiskite istorijai įsilieti į jus. Tačiau neleiskite, kad jūsų vaizduotė taip įsibėgėtų, jog imsite gražinti ir keisti istoriją iš Biblijos iki nebeatpažįstamos. Biblijos istorija turi atitikti istorinį kontekstą ir Šv. Rašto dvasią. Kai baigsite, turite būti patenkinti, suprasdami, jog tikriausiai taip viskas ir vyko. Nemokykite to, ką vėliau turėtumėte paneigti. Venkite bet kokių netikslumų.

Suraskite daugiau detalių

Kartais vaizduotės vedimui reikia atrasti daugiau informacijos. Jei Biblijos pasakojimas trumpas, kaip kai kurie Jėzaus palyginimai, reikės daugiau patyrinti mokslines žinias. Ieškokite informacijos apie Biblijos laikų papročius, aprangą, gyvenimo būdą, geografiją, istoriją ir bendras gyvenimo sąlygas. Jei pasakosite pasakojimą apie pamestą monetą, sužinokite tų laikų monetų vertę, kodėl jos praradimas buvo reikšmingas, kokie galėjo būti to meto baldai, kokios lempos, šluotos, kiek kambarių. Šios detalės padarys pasakojimą vaizdingą.

Kai pasakojimas yra visiems gerai žinomas, tada ir savo, ir vaikų labai ieškokite dar daugiau informacijos. Naujos išvalgos padės ir jums, ir klausytojams atnaujinti pasakojimą – kaip į sriubą pridėti naujų prieskonių.

Vartokite dialogą

Nekalba tik mirę veikėjai! Ir Biblijos veikėjai mokėjo kalbėti taip pat įmantriai, kaip ir dabartinis pasaulis. Jei norime, kad veikėjai atrodytų kaip tikri žmonės, jie turi kalbėti. Savo žodžiais žmogus atsiskleidžia, todėl leiskite veikėjui kalbėti pačiam už save – taip jums nereikės ilgai jį pristatinti. Lai veikėjai šneka ir agresyviai, ir su baime, ir pagarbiai, ir sarkastiškai ar bet koku kitu jiems tinkamu būdu. Biblijos veikėjai skirtingais gyvenimo etapais kalbėjo skirtingai (Nikodemo ir Simono Petro kalba skambėtų labai skirtingai). Tačiau į veikėjų lūpas nedėkite pigių ir negražių

žodžių. Stenkitės vengti net svetimybių. Tiesiog dialogai turi skambėti kuo natūraliau bei atitikti aktualų laikotarpį.

Kai kas nors kalbasi su savimi – tai monologas, tačiau net ir jis gali būti gyvas. Nuostabus pavyzdys yra Jėzaus pasakojime apie turtingą kvailį (Lk 12,13–21). Perskaitykite šią istoriją garsiai ir labai daug suprasite apie veikėją. Taip galite atgaivinti net ir veikėjų mintis.

Parinkite žodžius

Svarbu, kad vaikai suprastų jūsų parinktus žodžius taip, kaip jūs norite, kad jie būtų suprasti.

Būkite atidūs dėl nežinomų žodžių, ypač bibliinių. Pasitikrinkite jų reikšmes, kad galėtumėte tinkamai perteikti tų žodžių prasmę. Atminkite, kad vaikų protai viską priima tiesiogiai, todėl jiems tariami žodžiai turi turėti tik vieną prasmę.

Pasakojimas susideda iš žodžių, o žodžiai gali padaryti didelį poveikį. Vaikams nepatinka ilgi aprašymai. Tačiau KELI tinkamai parinkti žodžiai pasakojimui gali suteikti naujų spalvų. Lengva pasakyti „jis nuėjo“, tačiau spalvingesni posakiai: „jis išsliūkino“, „jis išsėlino“ „jis išslinko“, gali sukurti daug vaizdingesnį paveikslą.

3 SKYRIUS

Pasakojimas ar pamoka

Evaldas labai troško vyresniajai sesei papasakoti, ką girdėjo Biblijos klube. Jis prisiminė visas detales: vadovo vardą, kaip jie žygiavo aplink Jerichą, kas pūtė trimitus, kas nešė skrynią, kas nutiko septintą dieną. „O, kaip norėčiau būti ten, – mąstė jis garsiai. – Gaila, kad Dievas tokių dalykų nedaro mūsų dienomis. Ei, ar Jerichas tikra vieta?“

Sonata girdėjo pasakojimą apie Sekmines. Ji prisiminė, kad tai įvyko aukštutiniame kambaryje Jeruzalėje, ir kad buvo vėjas bei ugnies liežuviai. Ji nusišypsojo prisiminusi, kad visi žmonės girdėjo žodžius savo pačių kalba. Bet labiausiai jai patiko, kai mokytoja paaiškino, jog nuo tada Šv. Dvasia gyvena kiekviename krikščionyje ir padeda jiems gyventi dėl Jėzaus. Sonata vis atidėliojo sprendimą pasitikėti Jėzumi, kadangi žinojo, kad pati negalėtų gyventi dėl Dievo. Dabar, sužinojusi, kad turės Padėjėją, buvo pasiruošusi.

Evaldas girdėjo gerai papasakotą Biblijos istoriją, Sonata išmoko Biblijos pamoką. Pamoka yra daugiau nei istorija. Tai Biblijos tiesos mokymo ir pritaikymo būdas.

Kas yra Biblijos tiesa?

Jerichas buvo pirmas Dievo žmonių užimtas miestas Kanaano žemėje; Jozuė buvo vadovas; aplink miestą jie apeidavo vieną kartą per dieną; septintą dieną miestą jie apėjo septynis kartus. Visa tai yra bibliniai faktai. Tačiau šiame pasakojime taip pat slypi ir mokymas, arba doktrina. Evaldas galėjo išmokti, kad daryti dalykus pagal Dievą visada yra geriausia ir kad Dievas visada nugalė.

Paprastai mes tiesą išreiškiame esamuoju laiku, nes šiandien ji galioja taip pat, kaip ir pasakojamos istorijos laikais. Išimtis yra tik faktai ar doktrininiai teiginiai, susiję su Jėzumi. Pvz.: „Viešpats Jėzus mirė už nusidėjėlius“ ar „Jėzus Kristus buvo gundomas, tačiau niekada nenusidėjo.“

Toliau pateikiamos tiesos, kurias galime aiškiai matyti atitinkamose Biblijos istorijose:

- Žmonių sukūrimas (Pr 2): Dievas sukūrė žmones, kad jie Jį pažintų, mylėtų ir Juo džiaugtųsi.
- Hagara (Pr 16): Dievas gali būti visur vienu metu.
- Perėjimas Raudonosios jūros dugnu (Iš 14): Dievas turi teisę, galią ir išmintį daryti tai, kas Jam patinka.

- Zachiejus (Lk 19,1–10): Jėzus ieško pražuvusių žmonių ir juos suranda.

- Jėzus nuramina audrą (Mk 4,35–41): Jėzus kontroliuoja visas situacijas.

- Moteris samarietė (Jn 4): Jėzus į savo šeimą kviečia visus žmones.

Tiesa išlieka per amžius

Bibliniai laikai labai jaudina, tačiau jie yra nutolę nuo XXI a. gyvenimo būdo bei papročių. Kaip bebūtų, žmonės puoselėja tas pačias viltis, jaučia tas pačias baimes, patiria tuos pačius nuopolių ir turi tuos pačius poreikius. Dievas, kuris labai aktyviai veikė bibliniais laikais, yra toks pats ir šiandien. Jis ir dabar gali patenkinti žmonių poreikius ir užpildyti tuštumą jų širdyse.

Kiekvienas Biblijos pasakojimas moko tiesos

Biblija yra unikali, nes per ją Dievas mums apreiškia pats save. Per pranašystes, išmintį, poeziją ir *pasakojimus* Jis pats mums apsiereiškia. „Biblijos pasakojimai yra labai svarbūs. Tai nėra tik įdomios istorijos, kuriose aprašyti istoriniai įvykiai. Juose slypi paties Dievo apsiereiškimas. Juose išryškėja Dievo charakteris ir Jo valia žmonėms (Iš „*Skelbk Žodį*“; autorius Denis Lane). Juo labiau suprantame Šv. Rašto vietas, juo geriau suvokiame pasakojimą – ir atvirkščiai.

Vaikams reikia išmokti biblines tiesas

Gerai, kad vaikai susipažįsta su Biblijos istorijomis, tačiau žinojimas, kad Mozė buvo izraelitų vadas, Debora – Izraelio teisėja, o Saulius kelyje į Damaską sutiko Jėzų, dar nepakeis jų gyvenimų. Vaikams reikia išmokti, kad Dievas veikia per tokius įvykius, ir ką Jis nori per juos pasakyti. Būtent tiesa juos pakeis: tiesa padarys juos laisvus (Jn 8,32).

Jei norite evangelizuoti vaikus, privalote juos mokyti tiesos, kitaip tai nebus tikras evangelizavimas. Jei norite, kad vaikai tvirtai tikėtų ir būtų pasiruošę susidurti su priešišku pasauliu, privalote juos mokyti tiesos. Jei norite, kad vaikai susikurtų požiūrį, skirtingą nuo pasaulio, padėkite jiems išmokti biblinių tiesų.

Vaikai, kuriuos mokysite, jau bus susidarę savo pasaulėžiūrą. Tai nebus balti popieriaus lapai, ant kurių užrašytumėte Evangelijos žinią. Vaikai, gyvenantys postmodernistinėje kultūroje, jau bus iš anksto perpratę bent vieną iš šių tiesų:

- Žmonės iš esmės yra geri.
- Aš esu savo paties centras.
- Jei gerai jaučiuosi, tada tai, ką darau, yra gerai; nėra jokių absoliutų.
- Dievas yra toks, kokį pasirenki. Visos religijos vienodai geros ar blogos.

Religingi vaikai turi skirtingą pasaulėžiūrą. Svarbu pasistengti suprasti jų mąstymą, nes tai darys įtaką tam, ko ir kaip jūs juos mokysite. Tačiau tik Biblijos tiesa gali prisiskverbti į jų protus ir suteikti alternatyvą kitokiam mąstymo būdai, sugriaudama klaidingas idėjas ir pakeisdama jas biblinėmis sąvokomis.

Mes nesudarome trumpo tiesų, tinkamų vaikams, sąrašo; daugelį tiesų galima pristatyti vaikams paprastai. Iš pradžių jie pliuškenasi prie kranto, po to gali bristi ir šiek tiek giliau. Negalima nuvesti vaikus prie vandenyno ir leisti plaukioti tik mažiame tvenkinuke!

Argi ne gėda ir ne skandalas, kad vaikai atskiriami nuo Žodžio, kurį kartais jie supranta kur kas aiškiau nei vyresni? Kodėl jie turėtų būti „maitinami“ nereikšmingais dalykais, kai reikia pažinti šlovingą Evangelijos tiesą ir išmokti ją gyventi?“ („*Pokalbiai su vaikais*“; *William Still*).

4 SKYRIUS

Atrasti tiesą

Jaunas studentas, suraukęs antakius ir vis atsidusdamas, studijavo Šventojo Rašto ištrauką. Mokytojas pastebėjo jo vidinę kovą ir mandagiai paklausė:

– Kas jums yra?

Šis atsakė:

– Stengiuosi nuspręsti, ko ši ištrauka moko.

Mokytojas, nueidamas šalin, išmintingai patarė:

– Geriau atrasti, o ne nuspręsti.

Paslaptis ruošiantis Biblijos pamokai – atrasti tiesą, esančią Biblijos ištraukoje, ir išryškinti ją pamokoje. Nesistenkite „pritempti“ tiesą, tačiau mokykite to, kas kyla iš pačios ištraukos. Leiskite, kad Biblija kalbėtų pati už save, o ne primeskite jai savo žodžių. Štai kas nutiko Nehemijo laikais: „Jie skaitė iš Dievo įstatymų knygos, aiškindami juos, ir žmonės suprato, kas buvo skaitoma“ (Neh 8,8).

Atraskite ištraukos tiesą

Pamaldžiai studijuokite Šv. Raštą, prašykite, kad Viešpats parodytų, ką Jis sako. Studijuodami galite užduoti tokius klausimus:

- Ką Dievas nuveikė skaitomoje ištraukoje, ir ko tai moko apie Jį?

Pasižymėkite atsakymą į antrąjį klausimo dalį. Tai greičiausiai ir bus pagrindinė ištraukos tiesa. Kadangi Biblija yra paties Dievo apsireiškimas, galite tikėtis atsakymo į tą klausimą. Tai taip pat padės išvengti egocentriško mokymo, o mokyti dievoцентриškai. Taip pat naudinga surašyti įvykių raidos planą kairėje puslapiu pusėje, o šalia užrašyti, ką atrandate, kai užduodate šį klausimą.

Pavyzdys apie Pilypą ir etiopą:

Įžanga: „Bėkime iš čia!“

Įvykių raida

1. Krikščionys išsisklaido dėl persekiojimo.	
2. Pilypas pamokslauja Samarijoje.	Dievas išgelbėjo samariečius – Dievas gelbsti bet kuriuos žmones.
3. Viešpats siunčia Pilypą į pietus.	Dievas davė Pilypui aiškius nurodymus – Dievas veda savo tarnus.
4. Pilypas sutinka etiopą.	Dievas suplanavo šį susitikimą – Dievas domisi atskirais asmenimis.
5. Pilypas išaiškina Evangeliją.	

Kulminacija

6. Pilypas pakrikštija etiopą. Dievas davė supratimą ir išgelbėjimą – Dievas gelbsti.

Pabaiga

7. Dvasia nuneša Pilypą į kitą miestą. Dievas perkėlė Pilypą – Dievas siunčia savo tarnus ten, kur nori.

8. Etiopas sugrįžta į Afriką džiaugdamsis.
„Pilypo kelionė į dykumą buvo labai vertinga!“

Yra dar kitų pagalbinių klausimų, kurie padės atrasti tiesą.

- Ar ištraukoje yra dvasinė tiesa?

Tiesioginė citata iš Izaijo 53 skyriaus istorijoje apie Pilypą yra puikus pavyzdys (Apaštalų darbų 8,32–33). Negalima ignoruoti šios citatos svarbos, nes tai yra raktas suprasti visą ištrauką. Pasakojime apie Zachiejų eilutė Lk 19,10: „Juk Žmogaus Sūnus atėjo ieškoti ir gelbėti, kas buvo pražuvę“, mums paaiškina viso pasakojimo prasmę.

- Ko aš galėčiau pasimokyti iš pagrindinio veikėjo?

Galbūt pagrindinio veikėjo veiksmai suteikia galimybę kažko pamokyti. Juozapas liko ištikimas Dievui sudėtingomis aplinkybėmis, todėl jūs galite mokytis vaikus, kad jiems tai irgi įmanoma. Panašių pamokų galima pasimokyti iš Petro, Naamano tarnaitės, Dovydo kaip piemenėlio, vėliau tapusio karaliumi, Tomo ir Mortos. Kai vaikai tapatinasi su žmonėmis, jiems lengviau iš jų mokytis. Savo pamokose galite padėti jiems tai daryti neužkraudami unikalių atsakomybių, kurias turėjo pranašai ir Dievo patepti karaliai.

- Ar kitos Šv. Rašto vietos padės suprasti pasakojimą?

Jono Krikštytojo teiginį „Štai Dievo Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmę“ reikia suprasti pagal Senojo Testamento kontekstą. Dažnai Kalėdų pasakojimą būtina susieti su Senojo Testamento kontekstu, kad kuo aiškiau suprastume Kristaus gimimo svarbą. Hbr 11 skyrius nušviečia, kodėl Abelio auka buvo priimta, taip pat kodėl Mozės tėvai paslėpė jį krepšyje Nilo upės pakrantėje.

Neturėtume stebėtis, jog dažnai Senojo Testamento mokymas atveda prie Jėzaus, kadangi jame yra daug užuominų, nuorodų apie Jėzų.

- Ar pasakojimą galima būtų iliustruoti Šv. Rašto eilute, randama kitoje Biblijos vietoje?

Kartais, kai skaitote Biblijos pasakojimą, mintyse iškyla kokias nors Šv. Rašto eilutes. Kai skaitote Dan 1 skyrių apie Danieliaus ir jo trijų draugų ištikimybę, galite prisiminti 1 Sam 2,30: „Pagerbsiu tuos, kurie mane gerbia“. Galite mokytis šios tiesos per Danieliaus ir jo draugų istoriją. Galbūt skaitant Apd 16 skyrių, jus apstulbina dviejų skirtingų žmonių gyvenimų pasikeitimas (Lidijos ir kalėjimo sargo), ir suvokiate, kad tai iliustruoja 2 Kor 5,17 eilutę.

Galbūt, skaitant konkretų pasakojimą, mintyse iškyla perspėjimas. Esteros knygos 6 ir 7 skyriuose skaitome apie skirtingus Mordekajaus ir Hamano charakterius. Visoje knygoje nėra minimas Dievo vardas, tačiau tai, kas įvyksta šių vyrų gyvenime, iliustruoja Jok 4,6: „Dievas išdidiems priešinasi, o nuolankiesiems teikia malonę“. Tai yra iš dalies ir perspėjimas, ir pažadas.

Akivaizdu, kad mokytojai, gerai susipažinę su Dievo Žodžiu, dažniau matys Biblijos istorijas kaip iliustracijas tam tikroms Biblijos eilutėms, kuriose atsispindi pažadas, doktrina ar perspėjimas.

Kai studijuosite Bibliją, naudodamiesi šiais klausimais kaip vadovu, galite atrasti keletą ar daug tiesų. Kai vėl grįšite prie gerai žinomos ištraukos, tikėtina, kad atrasite tiesų, kurių anksčiau nematėte. Tame ir slypi Šv. Rašto turtai! Išmintinga patikrinti, ką atradote, pagal Biblijos komentarus, nes net labiausiai patyrę mokytojai gali nepataikyti į taikinį.

Jei atsižvelgsime į visas šias galimybes, mokymo apie Pilypą planas gali tapti gana perpildytas.

Ižanga: „Bėkime iš čia!“

Ivykių raida

1. Krikščionys išsisklaido dėl persekiojimo.	Sekimas Jėzumi turi kainą.
2. Pilypas pamokslauja Samarijoje.	Dievas išgelbsti visus žmones.
3. Viešpats siunčia Pilypą į pietus.	Dievas vadovauja savo tarnams.
Paklusnumo svarba.
4. Pilypas sutinka etiopą.	Dievas domisi kiekvienu žmogumi.
5. Pilypas išaiškina Evangeliją.	Paaiškinkite Iz 53,7.

Kulminacija

6. Pilypas pakrikštija etiopą.	Dievas gelbsti. Krikšto svarba.

Pabaiga

7. Dvasia nuneša Pilypą į kitą miestą.	Dievas savo tarnus nukreipia ten, kur Jis nori.
8. Etiopas grįžta į Afriką džiaugdamasis.	Jėzus teikia džiaugsmą.
- „Pilypo kelionė į dykumą buvo labai vertinga!“

Gali būti įmanoma paminėti visas šias tiesas, tačiau tada jūs ne mokysite jų, o tiesiog bombarduosite vaikų protus. Į mokymo sąvoką įeina kur kas daugiau nei tik sakymas ar pasakojimas.

Yra penki mokymosi lygmenys:

1. Mechaniško įsiminimo lygmuo. Mokinys gali paprasčiausiai atkartoti tai, ką yra išmokęs atmintinai, net negalvodamas apie reikšmę. Vaikas, lyg papūga, tik atkartoja Biblijos eilutes, frazes ar faktus, tačiau neparodo jokio supratimo ženklo.
2. Atpažinimo lygmuo. Mokinys supranta žodžius ir jų prasmę. Jei jam pateiktume spėjimų variantus, tai jis galėtų pasirinkti tinkamą atsakymą.
3. Atkartojimo lygmuo. Mokinys sugeba savais žodžiais paaiškinti tai, ko buvo mokoma, ir susieti su anksčiau išmoktomis biblinėmis sąvokomis.
4. Susitapatinimo lygmuo. Mokinys suvokia, kaip pamoka yra susijusi su jo gyvenimu.
5. Suvokimo lygmuo. Mokinys pritaikė pamoką sau.

(Ištrauka iš Lawrence Richards knygos „Kūrybingas Biblijos mokymas“).

Jeigu vaikams išaiškinsime per daug tiesų, šie gali nepasiekti nė pirmo lygmens.

Pasirinkite vieną tiesą

Nusistatykite, kokia yra dominuojanti ar **pagrindinė** ištraukos tiesa – paprastai tai yra tiesa, kurią jūs ruošiatės mokyti. Jau geriau mokyti vieną tiesą aiškiai ir išsamiai, nei paminėti daugybę

tiesų. Kai kuriuose Biblijos pasakojimuose galima matyti tiesą keletą kartų. Pamokoje apie Pilypą tiesa „Dievas nori, kad kiekvienas išgirstų Evangeliją aiškiai matoma kelis kartus pasakojime. Dievas akivaizdžiai dirbo tarp „mažiausiai tikėtinų“ žmonių“: Jis suorganizavo susitikimą su etiopu, siuntė Pilypą į dar kitas vietas, kad pamokslautų, siuntė naujai atsivertusį atgal į Etiopiją.

Istorijoje apie Eliją, bėgantį nuo karalienės Jezabelės (1 Kar 19), Dievo kantrybė akivaizdžiai pasirodo keletą kartų, kai Jis bendrauja su pranašu: tad jūs galite mokyti – „Dievas yra kantrus“.

Kai kuriuose pasakojimuose tiesa yra atskleidžiama palaipsniui ir akivaizdžiai išryškėja tik pasakojimo pabaigoje. Taip yra, pavyzdžiui, pasakojime apie Lozoriaus prikėlimą iš numirusiųjų, kurio pagrindinė tiesa: „Jėzus yra galingesnis už mirtį“.

Kai susiduriate su keliomis galimybėmis, pamaldžiai apsvarstykite vaikų poreikius. Jei jūsų mokoma vaikų grupė turi nedaug bibliinių žinių, pasirinkite fundamentaliausią tiesą. Jei vaikai yra gerai išmokyti, stiprinkite jų turimas žinias.

Apibendrinkite tiesą

Išgryninkite paprastą, tikslų sakinį arba teiginį su užbaigta mintimi, apibendrinantį tiesą, kurią planuojate mokyti per visą pamoką. Sakinys turėtų būti paprastas, kad vaikai suprastų. Tikėtina, jog kartosite šį sakinį mokydami, taigi, „Dievas viską žino“ yra geriau nei „Dievas yra visažinis“. Kai apibendrinatė tiesą, vartokite tik paprastus ir trumpus sakinius, kuriuos būtų lengva prisiminti.

Jei užsirašysite visą sakinį, tai jums patiems bus lengviau laikytis savo plano. „Šv. Dvasia“ būtų per daug bendra tema, ir tai nėra sakinytis, todėl „Šv. Dvasia gyvena kiekviename krikščionyje“ būtų tinkamesnis.

Kai apibendrinime vartojate įvardį „jūs“ arba „tu“, įsitikinkite, ar tai tinka visai jūsų mokinių grupei. Pasakyti: „Dievas sukūrė tave“ ar „Dievas viską žino apie tave“ būtų teisinga kalbant apie visus, tačiau sakinytis: „Dievas yra tavo Ganytojas“ nėra tinkamas visiems, kadangi tai Dievo vaikų privilegija.

Apibendrinami pagrindinę tiesą pastebėsite, kad beveik visada ją galima priskirti vienai iš šių kategorijų:

- Doktrina, kuria turėtume tikėti

„Dievas nori, kad kiekvienas išgirstų Evangeliją“ – mokoma pamokoje apie Pilypą ir etiopą.

„Dievas yra kantrus“ – mokoma pamokoje apie Elijo pabėgimą nuo Jezabelės (Iš 19).

„Jėzus yra galingesnis už mirtį“ – mokoma apie Lozoriaus prisikėlimą (Jn 11,1–44).

Dažniausiai mokysite būtent šios kategorijos tiesų.

- Pažadai, kuriais galime pasitikėti

„Dievas pažada išgelbėti kiekvieną, kuris tiki Viešpačiu Jėzumi“ – mokoma pamokoje apie Filipų kalėjimo sargą (Apd 16).

„Dievas žada, kad visi dalykai išeis į gera tiems, kurie Jį myli“ – mokoma apie Juozapo susitikimą su savo šeima Egipte (Pr 45 ir 46).

- Isakymai, kuriems turėtume paklusti

„Klausykite ir pakluskite Dievo Žodžiui“ – mokoma apie išmintingus ir kvailus statytojus (Mt 7,24–27).

„Jėzus vis kviečia: „Sekite Mane“ – mokoma apie mokinių pašaukimą (Lk 5,1–11).

- Sektini pavyzdžiai

„Pasitikėk Dievu taip, kaip Abraomas“ (Pr 12,1–9).

„Kada Dievas tau kalba – klausyk, kaip Samuelis“ (1 Sam 3).

- Perspėjimai, kurių turėtume paisyti

„Kvaila išdidžiai planuoti be Dievo“ – mokoma pamokoje apie Babelės bokštą (Pr 11).

„Bloga kompanija pagadina gerus įpročius“ – mokoma apie Samsoną (Ts 16).

Užrašykite apibendrinantį sakinį savo pamokos plano viršuje. Jūsų pamokos tikslas – aiškiai perteikti pagrindinę tiesą ir ją pritaikyti. Paprastas mokymo principas – turėti aiškų ir pasiekiamą tikslą. Turėdami omenyje dėstomos pamokos tikslą, jūs „išlaikysite tiesią liniją“ ir nenukrypsite nuo savo tikslo.

Adaptuokite pamokos planą

Atsižvelgdami į pagrindinę tiesą, galite nuspręsti pajvairinti pamoką papildomais įvykiais iš Biblijos ištraukos, kurie padėtų mokyti pagrindinę tiesą. Galite pritaikyti įžangą, besisiejančią su tiesa, kurios ketinate mokyti, vietoj įžangos, atitinkančios pasakojimą.

5 SKYRIUS

Pasirinkimas ir planavimas

Pamokos parinkimas tam tikrai situacijai nevyksta „laimės šulinio“ principu, nėra taip, kad bet kokia pamoka tiks bet kokiai situacijai. Reikia atsižvelgti į kelis principus.

Mūsų atsakomybė yra dviguba: skelbti Evangeliją ir ugdyti tikinčius vaikus

Evangelijos tiesą turime žinoti, jos laikytis ir ją perduoti. Apaštalo Pauliaus liudijimas Efezo vyresniesiems buvo toks: „Aš nevengiau jums paskelbti visų Dievo nutarimų“ (Apd 20,27); jis nepraleisdavo esminių dalykų. Timotiejui buvo patikėtas „brangus turtas“, kurį jis turėjo sergėti (2 Tim 1,13–14).

Mums reikia suprasti ir apibrėžti esminę Evangelijos tiesą:

- Dievas mums apsireiškė per Bibliją, savo Žodį.
- Dievas yra visų dalykų Kūrėjas ir Valdytojas, viskas priklauso Jam.
- Dievas sukūrė žmones pagal savo atvaizdą ir savo šlovei.
- Dievas yra šventas ir baudžia nuodėmę.
- Dievas yra mylintis ir geras nusidėjėliams.
- Visi žmonės yra nusidėjėliai.
- Jėzus yra vienintelis Dievo Sūnus, Jis yra ir Dievas, ir Žmogus.
- Dievas už nuodėmę nubaudė Jėzų, prikėlė Jį iš mirusiųjų ir išaukštino danguje.
- Dievas siūlo kiekvienam, kuris atgailaus ir patikės Jėzumi, išgelbėjimo dovaną.
- Visi, kurie pasitiki Jėzumi, gyvens taip, kad su Šv. Dvasios pagalba Jam patiktų.

Mes negalime keisti Evangelijos prisdengdami jos supaprastinimu. Venkite „surepetuoto pristatymo“ prieigos, kuri dažnai sutrumpina Evangeliją, sumenkina jos reikalavimus arba visai praleidžia esminius Evangelijos aspektus“ (*John McArthur*).

Kai į klasę ateina neišgelbėti vaikai, mūsų atsakomybė – evangelizuoti. Jeigu jie lanko jūsų pamokas ilgesnį laiką, jų Evangelijos žinios turėtų stiprėti.

Tikintiems vaikams Evangelija sustiprins tikėjimą bei vilties užtikrintumą. Tačiau juos reikia mokyti ir kitų dalykų, pvz., kaip nugalėti pagundymus, ką daryti, kai nusidedi, kaip leisti Šv. Dvasiai vadovauti, kaip liudyti, suprasti Dievo savybes, kodėl lankyti bažnyčią ir daug kitų dalykų. Mokydami Biblijos turime padėti jiems taip, kaip liepta apaštalo Petro: „Aukite malone ir mūsų Viešpaties ir Gelbėtojo Jėzaus Kristaus pažinimu“ (2 Pt 3,18).

Norint derliaus – reikia sėti

Dievo Žodis yra sėkla, kuri turi būti pasėta. Kaip gamtoje, taip ir čia sėkla turi būti sėjama dosniai ir rūpestingai. Ūkininkas negalėtų tikėtis gero derliaus, jei sėtų šykščiai ir nerūpestingai. Panašiai yra ir su vaikų evangelizavimu: sėjame daug sėklos, rūpestingai ir stropiai, ir laukiame derliaus. Jei norite, kad vaikai stipriai ir nesudrebinamai tikėtų, sėkite Evangeliją. Taip dirba Dievas. Tinkamai mokant Dievo Žodžio atsitinka tai, kad: „tikėjimas – iš klausymo, klausymas – iš Dievo žodžio“ (Rom 10, 17). Dievas yra suverenus ir išgelbsti žmones ten, kur beveik visai nebuvo sėjama.

Tačiau tai mūsų neatleidžia nuo atsakomybės sėti. Kai susiduriate su neišgelbėtų vaikų grupe,

kuriems beveik arba visai nebuvo sėjama, jūs sėjate Dievo Žodį. Tačiau nesitikėkite greitų rezultatų, nes gali būti, kad dar reikės sėti. Žinoma, Dievas gali mus nustebinti, tačiau Šv. Rašte evangelizuojant vaikus pabrėžiamas pastovumas (Įst 6, 6–7 ir Ps 78). Verta sulaukti evangelizavimo derliaus – tikro vaikų atsivertimo.

Turime prisitaikyti prie skirtingų situacijų

Evangelizuoti vaikus yra daug skirtingų galimybių. Tai gali būti grupė neišgelbėtų vaikų susitinkant vienintelį kartą, pvz., po atviru dangumi, ypatingos bažnyčios pamaldos vaikams evangelinėje bažnyčioje, savaitė evangelistinių renginių vaikams paplūdimyje, kassavaitinis klubas gyvenamųjų namų kvartale. Viena pamoka netinka visiems atvejams. Kiekvienoje situacijoje turite pasirinkti tai, kas geriausia.

Vienartinis susitikimas atvirame ore nėra ideali vieta mokytis, tačiau tai Dievo suteikta galimybė. Sėjimas taupiai yra geriau nei visai nesėti. Pasirinkite pamokėlę, kuri aiškiai ir paprastai išaiškintų Evangeliją, pamoką, kuri nesiremtų ankstesniu žinojimu. Akivaizdu, kad nesugebėsite mokytis visų dešimt tiesų, išvardytų viršuje: pasirinkite pamoką, kuri tinka mokytis apie...

● Mūsų poreikius Dievo šviesoje

Biblijos ištrauka apibrėš, kaip poreikis turi būti išaiškinamas. Pavyzdžiui, pamokoje apie sūnų palaidūną jis bus paaiškinamas kaip ėjimas savo keliu. O pamokoje apie Bartimiejų – aklumas ar tamsa.

Labai svarbu, kad vaikai suprastų rimtumą problemos, kuri sukelia sunkias pasekmes mūsų gyvenimams ir ateičiai. Kiekvieną pamoką neįmanoma nusakyti visų pasekmių, tačiau pabrėžkite jas, kai pati pamoka savaimė jas pateikia. Vaikus reikia ištikimai ir švelniai perspėti, kad Dievas nuodėmę baudžia.

Naudinga tiksliai paaiškinti, kaip pats poreikis atsiranda vaiko gyvenime. Kaip vaikas gali atpažinti ėjimą savu keliu ar tamsą? Dažnai pateikiamą pavyzdį būtina susieti su Dievo įstatymu ar Jo charakteriu, nes vaikai dažniausiai turi daug į žmogų orientuotų paaiškinimų, dėl ko kai kurie dalykai yra blogi. Mums reikia atsverti tai mokymu, kai mokome, kad esame nusidėjėliai ne tik dėl to, ką darome, bet dėl to, kas esame; tai paaiškina kodėl yra būtini esminiai, vidiniai pokyčiai.

● Dievo išgelbėjimą, glūdintį Jėzuje Kristuje

Kuo daugiau mokykite apie Kristaus asmenį ir Jo darbą. Paaiškinkite, kodėl Jis yra unikalus. O mokydami apie Kristaus mirtį, venkite detalai aiškinti fizines kančias. Tačiau svarbu, kad vaikai žinotų, jog visi Jėzaus kentėjimai buvo dėl mūsų, o pati baisiausia dalis – kai Dievas uždėjo mūsų nuodėmes ant Jo ir nubaudė. Labai lengva vaikams perteikti mintį, kad Dievas ruošėsi visus mus nubausti, o Jėzus atėjo išgelbėti. Mokykite, kad Dievas suplanavo išgelbėjimą: ir dėl meilės savo Tėvui, ir dėl mūsų Jėzus atėjo į žemę išpildyti šį planą.

Pirmiausia Jėzus turi būti Gelbėtojas ir Viešpats, po to – Draugas. Nesukeiskite šių žodžių vietomis: Gelbėtojas ir Draugas.

Be galo svarbu, kad vaikai žinotų, jog Jėzus yra gyvas ir viskam karaliauja. Kuo labiau jie įsisąmonins Jo galybę, tuo labiau suvoks, kad Jis yra ne tik jų Gelbėtojas, bet taip pat ir Karalius.

Skirtingos pamokos skirtingai moko apie išgelbėjimo sąvokas: išgelbėtas, surastas, pereinantis į kitą karalystę, atgimęs iš naujo, apvalytas, gavęs atleidimą, įsūnytas, išteisintas. Nustatykite vieną sąvoką ir ją išlaikykite per visą pamoką.

- Kaip išgelbėjimas gali tapti jūsų

„Visa, ką jums reikia padaryti – tai sukalbėti malda.“ Iš vienos pusės, tai teisinga, iš kitos – labai apgaulinga.

Suraskite tinkamiausią žodį pamokėlei ir paaiškinkite jį labai aiškiai bei išsamiai. Tai gali būti „tikėti“, „ateiti“, „priimti“, „atgailauti“, „šauktis“ ar kitas žodis. Paaiškinkite vaikams, kad jie širdelėse turi atsakyti Dievui, o ne jums. Svarbi Evangelijos pritaikymo dalis – jūs privalote paaiškinti, kaip pasitikėti Kristumi, o ne tik pasakyti: „Jei norite ateiti pas Jėzų, ateikite pas mane ir aš jums pasakysiu, kaip tai padaryti.“

Kai jau Evangeliją mokėte ir ją pritaikėte, labai svarbu vaikams žinoti, kad jie gali jūsų paklausti klausimų. Būkite atsargūs ir nesuklaidinkite vaikų, kad jie nepagalvotų, jog jiems būtina pasikalbėti su mokytoju, norint tapti išgelbėtu.

Ne kiekviena Biblijos pamoka suteikia galimybę (arba leidžia) išrutulioti pagrindinę tiesą į „gerai nušlifotą“ Evangeliją, tačiau kai kuriose iš jų tai įmanoma padaryti:

- Nojus – pagrindinė tiesa (PT): Jūs galite būti išgelbėti nuo Dievo bausmės.
- Keturi draugai atneša paralyžiuotąjį pas Jėzų – PT: Jėzus turi galią atleisti visas tavo nuodėmes.
- Pauliaus atsivertimas – PT: Jėzus Kristus gali tave padaryti nauju žmogumi.
- Kainas ir Abelis – PT: Pas Dievą privalai ateiti Jo numatytu būdu.
- Jėzaus mirtis – PT: Jėzus buvo didis Dievo išgelbėjimo planas.

Jei plėtosite ir pritaikysite kiekvieną iš šių pagrindinių tiesų, susijusių su vaikų poreikiais, tai Dievo atsakymas Kristuje, kaip būti išgelbėtam, bus paprastas ir aiškus.

Taip pat jūs galite paskelbti Evangeliją ir ne per Biblijos pasakojimą, pavyzdžiui, per Bežodę knygelę. Galite mokyti pamoką apie atpirkimą, išteisinimą ar atgimimą iš naujo. (Žr. 11 skyrių.)

Jei turite galimybę kalbėti vaikams, daugiau susipažinusiems su Biblija, nesirinkite pamokos, kurią jie tikriausiai žino. Geriau mokykite tai, kas patrauktų jų dėmesį ir būtų pritaikoma išgelbėtiems vaikams bei turėtų evangelistinį iššūkį. Kartais tokiomis aplinkybėmis Viešpats naudoja pakviestus kalbėtojus „ištraukti tinklą“, ir vaikas, kurio širdis buvo gerai paruošta per reguliarų, ištikimą mokymą bažnyčioje, pasitiki Gelbėtoju.

Kai turite galimybę praveisti evangelistinį renginį penkias dienas iš eilės, ko gero, pasirenkate pamokėles pagal temą. Kiekviena pamokėlė yra su Evangelijos žinia, tačiau kas dieną galite pabrėžti vieną iš Evangelijos aspektų ir stengtis jį mokyti kuo nuodugniau. Jūsų tikslas – kad pasibaigus penkioms dienoms, daugelis vaikų tikrai būtų išmokę kai kurių pagrindinių Evangelijos tiesų.

Pavyzdžiui:

Istorijos, kurias pasakojo Jėzus:

- Prarastoji avelė – PT: Jėzus yra gerasis Ganytojas.
- Vestuvių puota – PT: kad Dievas priimtų tave, privalai turėti Jėzų širdyje.
- Paslėpta brangenybė – PT: vertingiausia yra Dievo karalystė.
- Sūnus palaidūnas – PT: Dievas priima visus, kurie sugrįžta pas Jį.
- Dvi maldos – PT: Dievas gali nusidėjėlius padaryti teisius.

Kelio ženklai:

- Nėra įėjimo Adomo ir Ievos nuodėmė – PT: ten, kur Dievas, negali būti nuodėmės.
- Vienpusis eismas Paschos Avinėlis – PT: vien tik Dievo Avinėlio kraujas gali jus išgelbėti.
- Duoti kelią Petras seka Jėzų – PT: sekti Jėzumi reiškia pripažinti, kad Jis yra bosas.
- Stop Sauliaus atsivertimas – PT: negalite nepaisyti Dievo Sūnaus.
- Įspėjimas Turtingas, jaunas valdininkas – PT: jei atmesite Jėzų, neturėsite amžinojo gyvenimo.

Geriausia vaikų mokymo galimybė – kai mokoma kas savaitę. Jūs galite susiplanuoti programą taip, kad vaikai būtų mokomi Evangelijos pagrindų ir įgytų supratimą apie Bibliją. Laikui bėgant vaikų žinios apie Biblijos tiesas turėtų stiprėti ir plėstis. Galite nuspręsti devynias savaites pašvęsti pagrindinių tiesų mokymui, kurios apibrėžtos skyriaus pradžioje, o toliau kelias pamokas mokyti apie Biblijos žmones. Savaitė po savaitės vaikai mokosi pagrindinių tiesų. Retkarčiais mokysite pamokėlę, kurioje pagrindinė tiesa išsivysto į labai aiškų Evangelijos pristatymą ir jūs jį taip pateiksite. Tačiau jums nereikia galvoti, kad vienos pamokos metu reikia mokyti ir „visą Evangeliją“, ir taip pat pagrindinę tiesą. Mokykite to, kas ten yra, ir pasitikėkite Viešpačiu – Jis suteiks galimybių toliau mokytis. Prisiminkite, kad kuo daugiau norėsite aprėpti pamokėlės metu, tuo mažesnė tikimybė, kad vaikai tai išmoks.

Jeigu pagrindinė tiesa taikoma tik išgelbėtam vaikui, negalvokite, kad tai neduos naudos neišgelbėtam. Dievas gali panaudoti tai, kad padėtų neišgelbėtajam pamatyti sekimo Kristumi privilegijas ir atsakomybes. Jei pagrindinė tiesa pirmiausia yra Evangelijos tiesa, išgelbėti vaikai patirs naudą: „Evangelija nėra kažkas, ką mes perprantame ir perduodame. Ji yra atsakymas į kiekvieną egzistuojančią problemą“ (*John McArthur*). Žinoma, negalima pristatyti Evangelijos paviršutiniškai ar nuspėjamai, kad vaikams pasidarytų nuobodu, ir jie pasijaustų taip, jog jau visa tai girdėjo. Tai didžiulė žala nuostabiliausiai kada nors papasakotai istorijai!

Kai kurie mokytojai kiekvienai pamokai sudaro planą, studijuoja papildomai ir naudoja vaizdines priemones. Tačiau daugumai mokytojų lengviau dirbti pagal jau sudarytą planą. Įsitikinkite, kad mokymo programa, kurią jūs pasirinkote, yra paruošta pagal supratimą, jog vaikams reikia Evangelijos, o Biblija yra mokymo pagrindas.

Lavinkite sugebėjimą būti lankstiems, kai mokote

Pamoka nėra kalba, kurią jūs privalote pasiruošęs pasakyti, kad ir kas benutiktų. Kai klausiate klausimų, įsiklausykite į vaikų atsakymus, kad sužinotumėte, ar jie suprato pamoką, ar ne, ir atitinkamai reaguokite. Pamokos viduryje vaikas gali užduoti gerą klausimą, kuris sukels diskusiją ne pagal jūsų planą, tačiau bus naudinga, jei į jį atsakysite.

Galbūt planuojate penkių dienų renginius ir pirmąją dieną labai paprastai išaiškinate Evangeliją. Tačiau pamatote, kad vaikams tai neturi jokios prasmės, nes jie net nežino, kad yra Dievas. Jums reikia prisitaikyti ir antrą dieną mokyti, kad yra Dievas, o kitomis dienomis tęsti mokymą lyg statytumėte ant šios žinios pamato.

Miesto vaikai, dalyvaujantys renginyje, gali nesugebėti išlaikyti dėmesį pakankamai ilgai. Akivaizdu, kad jei mokysite 16 minučių, kaip įprasta, neteksite jų dėmesio! Tada reiktų čia pat supaprastinti pasakojimą ir tiesą. Toks prisitaikymas įvyksta per maldą ir patirtį.

6 SKYRIUS

Pagrindinės tiesos mokymas

Žinokite ir supraskite pagrindinę tiesą

„Jei mokysite nesuprasdamas, žmonės liks tamsoje“ (*J. C. Ryle*). Mokytojas negali mokyti dalykų, kurių pats nesupranta. Apie tiesą svarbu žinoti daugiau, nei planuojate mokyti. Tada būsite pasiruošę klausimams ir jausitės daug laisviau. Išsamus Biblijos tiesos pažinimas suteiks pamokai įvairumo ir padės išvengti monotoniškumo. Jūs, kaip mokytojas, būsite labai palaimintas, kai pradėsite skverbtis į Biblijos tiesą.

Skirkite laiko, kad suvoktumėte pagrindinę tiesą. Sugalvokite jai klausimų ir suraskite bibliinių atsakymų. Jei pasakojate apie fariziejų ir muitininką (Lk 18, 10–15), labai svarbu suprasti, ką reiškia „išteisintas“. Dažnai tenka surasti kitų Šv. Rašto vietų, kad suprastumėt pagrindinę tiesą. Tiesą turite suprasti aiškiai ne tik protu, bet ir širdimi dėl to, kad mokant ji plauktų iš širdies, kuri jau apimta tiesos.

Supaprastinkite ir paaiškinkite ją

Nepakanka tik pakartoti teiginį – tiesą reikia išaiškinti paprastai ir nuodugniai. Jei pagrindinė tiesa „Dievas yra šventas“, būtinai reikės išaiškinti, ką reiškia „šventas“. Jei pagrindinė tiesa „Visi esame nusidėjėliai“, paaiškinsite, kodėl mes tokie esame, kaip tai pasireiškia mūsų gyvenimuose, ir pateiksite esminį atsakymą į šią problemą.

Galbūt pajausite, kad naudinga užduoti klausimų apie pagrindinę tiesą (atsakymai į klausimus per pamoką taps tiesos išaiškinimu). Jei pagrindinė tiesa „Jėzus prisikėlė iš mirties“, paklauskite tokių klausimų: „Ką reiškia „prisikėlė iš mirties“? Iš kur žinome, kad Jis prisikėlė? Kodėl Jis prisikėlė? Ką tai parodo apie Jį?“ Nebūtina įterpti kiekvieną atsakymą, tačiau tai padės suprasti tiesos, kurią turite išaiškinti, aspektus.

Jei pagrindinė tiesa yra perspėjimas, įsakymas ar pavyzdys, geriau derėtų atsakymo forma, o ne doktrinos išdėstymas. Taip aiškindami pagrindinę tiesą bet kuriuo atveju ją įpinsite į pasakojimą. Jei mokote pamoką, kurios pagrindinė tiesa „Šiandien Jėzus kviečia: „Sek mane“, aiškinkite, kodėl Jis turi tokią valdžią, kaip Jis kviečia, ir ką reiškia Jį sekti. Jei mokote apie Abraomą, pagrindinė tiesa – „Pasitikėk Dievo žodžiu, kaip Abraomas“. Reikės paaiškinti, kodėl galima pasitikėti Dievu; ir tai yra priežastis pasitikėti Dievo Žodžiu, nes Jis mums kalba per savąjį žodį. Jums reikės paaiškinti, kaip galime sužinoti, ką Dievas kalba, tada išaiškinti atsakymą „pasitikėti Dievu ir Jo žodžiu“...

Vaikams bus suprantamiau, jei tiesą bandysite aiškinti remiantis jų patyrimu. Kai mokote, kad Dievas yra visur, paklauskite, į kokias skirtingas vietas jie nueina kiekvieną dieną, ir parodykite, kad Dievas yra kiekvienoje iš jų. Kai aiškinatė, kad visi gimstame nusidėjėliais, paaiškinkite, jog eidami į mokyklą mokomės rašyti, skaityti, skaičiuoti, tačiau tokios pamokos, kurioje mokytumėmės meluoti ar prarasti kantrybę, nėra. Mes visi mokame tai daryti, mums nereikia, kad kas nors to mokytų. Kodėl?

Žinoma, jei pagrindinė tiesa yra neatskiriama nuo Biblijos pasakojimo, jo atskleidimas padės išaiškinti tiesą. Norint gerai išaiškinti pagrindinę tiesą, būtina pateikti ir kitas tiesas. Tai yra gera ir protinga praktika, naudojama Biblijos mokytojų. Pasakodami apie Kainą ir Abelį galite mokyti „Ateiti pas Dievą reikia Jo numatytu būdu“. Jums būtinai reikės pasinaudoti Naujuoju Testamentu, kad išsamiai išaiškintumėte, ką reiškia Dievo būdas.

Rekomenduojama pacituoti Šv. Rašto ištrauką ir paaiškinti tiesą, pateikiant paaiškinimo autoritetą ir autentiškumą.

Nereikia mokyti visko, ką žinote. Tebūna paaiškinimas paprastas. Prisiminkite, kad paprastumas ir lėkštumas – ne tas pats. Iššūkis – perteikti tai, ką išmokote apie konkrečią tiesą, vaikų kalba. Kaip ir atliekant vertimo darbą, iššūkis yra tiksliai jį atlikti. Supaprastinant yra galimybė iškreipti dalyką. Jūsų tikslas – perteikti tiesą vartojant žodžius, kurių negalima būtų suprasti neteisingai. Daugelis sąvokų vaikams bus nežinomos, todėl svarbu mokyti vartojant tuos žodžius, kurie žinomi vaikams.

Mąstykite apie vaikų amžiaus ypatumus, kaip jie galvoja, ir įsiklausykite į savo aiškinimą iš jų požiūrio. Postmodernizmo vaikų mąstymas labai skiriasi nuo vaikų, augančių religinėje aplinkoje, mąstymo. Jums reikia juos mokyti taip, kad jie tikrai apmąstytų dalykus, kuriais dalijatės.

Labai lengva vartoti biblinius žodžius, kurie mums įprasti, tačiau jie nebūdingi tiems, kuriuos mokome. Net jei vaikai atkartoja tuos žodžius mums, tai dar nereiškia, kad jie juos supranta. Jie gali paprasčiausiai juos pakartoti kaip papūgos. Būtinai vartokite biblinius žodžius: „išgelbėjimas“, „amžinasis gyvenimas“ ir „tikėjimas“, tačiau išaiškinkite juos kuo paprasčiau. „Amžinąjį gyvenimą“ galėtumėte paaiškinti kaip „pažinti Dievą ir Jam amžinai priklausyti“. „Išgelbėjimą“ galima būtų aiškinti kaip išvadavimą. Jėzus gali išvaduoti mus iš nuodėmės gniaužtų, iš bausmės, kurios mes nusipelnėme. Net žodis „nuodėmė“ reikalauja paaiškinimo! Vaikams būtina išmokti šias sąvokas. Tai naudinga ir tada, kai jie patys skaito Bibliją.

Įtraukite pagrindinę tiesą į savo planus

Pagrindinę tiesą užrašykite planelių viršuje. Įvykių raidą rašykite kairėje lapo pusėje, o dešinėje – PT, kur planuojate mokyti pagrindinės tiesos aspektą. Užrašykite ją priešais įvykį, kuris natūraliai išplaukia iš ištraukos ir apibūdina tiesos aspektą, planuojamą mokyti. Įprastai pagrindinę tiesą planelyje pažymėsite tris ar keturis kartus.

Pagrindinė tiesa: Dievas nori, kad visi išgirstų ir patikėtų Evangeliją.

Įžanga...

Įvykių raida

1. Persekojimas išsklaido krikščionis.	PT Dievo tikslas – Evangelijos plitimas.
2. Pilypas pamokslauja Samarijoje.	PT Visi reiškia kiekvieną.
3. Viešpats siunčia Pilypą į pietus.	
4. Pilypas sutinka etiopą.	PT Ne tik minioms, bet ir asmenims.
5. Pilypas aiškina Evangeliją.	PT Aiškiname Evangeliją.

Kulminacija

6. Pilypas pakrikštija etiopą.

PT Priežastis, dėl kurios Dievas nori, kad visi išgirstų.

Pabaiga

7. Dvasia Pilypą nuveda į kitą miestą.

8. Etiopas į Afriką grįžta džiaugdamsis. **PT** Džiaugsmas sugrįžta.
Pilypo kelionė į dykumą buvo labai vertinga!

Įtraukite iliustracijas

Pagrindinė tiesa ar jos aspektas dažnai yra abstrakčios sąvokos, kurias vaikams sunku suvokti. Jas būtina sukonkretinti tam tikrais pavyzdžiais. Labai naudingos yra iliustracijos. Dažnai pats Biblijos pasakojimas yra pagrindinės tiesos iliustracija. Tačiau kai jūs „smulkiai analizuojate“ tiesą, reiktų įterpti iliustracijas, kad padėtumėte vaikams suvokti kai kuriuos jos aspektus.

Iliustracijos gali būti gamtos pavyzdys, kiekvienos dienos, biografijos ar istorijos įvykiai. Biblijos pavyzdžiai su iliustracijomis: „Kaip tėvas pasigaili savo vaikų, taip Viešpats pasigaili tų, kurie Jo bijo“, „Tie, kurie laukia Viešpaties, pakils kaip ereliai“. Dievo Žodis yra kaip plaktukas, kalavijas ar ugnis; tikintieji yra pasaulio druska ir šviesa. Jėzus mokė palyginimais su iliustracijomis. Iliustracijų tikslas – apšviesti, paaiškinti. Todėl, kai mes jas įterpiame, paklauskime savęs: „Ar jos padeda atskleisti tai, ką bandau išaiškinti?“ Turėtų būti labai aiški sąsaja tarp iliustracijos ir perteikiamo dalyko.

Iliustracijos turi atitikti vaikų amžių, nebūti per ilgos, nes persipins vaikų galvelėse su Biblijos pasakojimu. Venkite įterpti per daug iliustracijų.

Pagrindinės tiesos mokymas turi būti ryškus ir jaudinantis, kaip ir istorijos pasakojimas. Kaip istorija išsirutulioja, taip turi atsiskleisti ir tiesa. Kaip yra įvykių raida, taip turi būti ir pagrindinės tiesos raida.

Įpinkite pagrindinę tiesą į pamoką

Jeį pasakojate jaudinančią Biblijos istoriją ir pabaigoje pasakote: „Iš šios istorijos išmokome, kad...“, vaikai linkę „išsijungti“, nes įdomioji dalis jau pasibaigė ir dabar prasidės pamokslavimas! Todėl geriau tiesą įpinti į pasakojimą, mokant ją žingsnelis po žingsnelio, nedidelėmis „porcijomis“, kai pasakojimas savaime jai tinka. Pavartokite jungiamąjį sakinį, kad pristatytumėte tiesą, trumpai paaiškinkite, ir tada vėl vartokite jungiamąjį sakinį, kad sugrįžtumėte į pasakojimą. Jungiamasis sakinyis gali būti palyginimas, šūksnis ar klausimas.

Pavyzdžiui:

„Berniukas labai džiaugėsi, kad pagaliau galės ištrūkti iš namų. Jis negalėjo sulaukti akimirkos, kai galės daryti tai, kas jam patinka. „Elgsiuosi taip, kaip norėsiu“, – mąstė jis. Lygiai taip pat ir jūs, ir aš elgiamės taip, kaip mums patinka. Mums patinka patiems būti viršininkais. Štai ką Biblija apie tai sako: „Mes visi pasukome savais keliais.“ Šiuo metu klasėje yra 19 žmonių. Kiek iš čia esančių einame savais keliais? Taigi, esame tokie patys, kaip tas sūnus, skubantis pabėgti iš namų...“

„Zachiejus nustebo, kad Jėzus žinojo jo vardą. Kodėl Jėzus žinojo jo vardą? (*Vaikai spėlioja.*) Jėzus žinojo, nes Jis yra Dievo Sūnus. Dievas žino viską, Jėzus žino viską. Jis viską žino apie praeitį, viską, kas vyksta kiekvienoje šalyje šiuo metu, viską apie ateitį. Niekas negali Jam pasakyti kažko, ko Jis nežinotų. Jis žino visus didelius ir mažus dalykus. Jis žino tavo vardą lygiai taip pat, kaip žinojo Zachiejus...“

„Filipiečių kalėjimo prižiūrėtojas nuplovė Pauliaus ir Silo žaizdas, nusivedė juos į savo namus ir pamaitino. Koks pasikeitimas! Dievas vis dar keičia žmones. Jei beždžionė užsidėtų ant savęs liūto kailį, ar ji tikrai būtų liūtas? Ne! Tikri liūtai yra tie, kurie gimė liūtais. Jei norite būti Dievo šeimoje, tai neatsitiks tik dėl to, kad atliekate kažkokius krikščioniškus ritualus: meldžiatės ar einate į bažnyčią. Dievas turi pakeisti jūsų vidų ir padaryti naujais žmonėmis. Biblijoje skaitome, kad jūs tapote „nauju kūrinium, kas sena praėjo... visa tapo nauja.“ Kiekvienas, kuris tiki Viešpatį Jėzų, yra naujas kūrinys. Tai paaiškina, kodėl kalėjimo prižiūrėtojas elgėsi visiškai kitaip...“

Mokytojai kartais jaudinasi, kad toks metodas gali sugadinti pasakojimą. Iš tiesų pasakojimas yra pertraukiamas, tačiau tai vos pastebima, jei tiesa iš tikrųjų kyla iš tos pasakojimo vietos ir nėra ilga. Labai svarbu prisiminti, kad mūsų tikslas – ne paprastai perteikti pasakojimą, bet mokyti pamoką, gerai sujungti viską į visumą.

Jei pamokos metu įpinsite pagrindinės tiesos tris ar keturis aspektus, per pamoką pakartosite pagrindinę tiesą. Galite vartoti ar nevartoti tą pačią frazę – mažesniems vaikams patinka kartu su jumis pakartoti sakinį. Pakartojimas yra labai svarbus mokymo metodas. Daugelis tiesų Šv. Rašte yra kartojamos ir kartojamos – mūsų Kūrėjas žino, kaip mes išmokstame!

Naudokite vaizdines priemones

Gerai pasakojant istoriją reikia naudoti vaizdines priemones, tačiau lygiai taip pat svarbu jas panaudoti mokant tiesą. Paprasčiausias būdas – pagrindinę tiesą užrašyti ant popieriaus lapo ir rodyti ją, kai mokote. Tačiau, jei tai darysite kiekvieną pamoką, bus monotoniška ir neefektyvu. Būkite kūrybingi. Galite ekrane rodyti tik pagrindinius žodžius, kai juos vartojate sąsajai su pagrindine tiesa, ar vartoti simbolius. Ekrane galite parodyti klausimą, susijusį su pagrindine tiesa, taip pat pridėti atsakymus su vaizdinėmis priemonėmis. Galite panaudoti daiktą, kuris susijęs su pagrindine tiesa, pavyzdžiui, dovaną, ir įpinti pagrindinius žodžius apie amžinąjį gyvenimą.

Pagrindinis principas – mokyti po nedaug, tačiau gerai. Bet bus tokių akimirų, kai nukrypsite nuo jo. Galite mokyti pamoką, kai apžvelgsite kelias tiesas, kurias neseniai mokėte.

Retkarčiais aptiksite tiesą, kuri nėra pagrindinė pamokos tiesa, tačiau jaučiate, kad ji tinka jūsų mokomai grupei; nebijokite jos paminėti. Mes visi susiduriame su pamokomis, kuriose stengiamės atrasti vyriaujančią tiesą, tada įpiname dvi ar tris tiesas, tačiau nesistenkite visų jų kruopščiai išdėstyti.

Šie principai skamba kaip mokomieji, tačiau tai nėra taisyklės, kurių negalima pakeisti. Jauskitės laisvai ir vadovaukitės Šv. Dvasios vedimu.

7 SKYRIUS

Tiesos pritaikymas

Dešimtmečiai berniukai išbildėjo iš Sekmadieninės mokyklos. Tarp savęs jie kalbėjosi:
„Tai jau šeštoji pamoka apie tai, koks yra Dievas – manau, kad mes jau dabar žinome, koks Jis yra.“

„Taip, Dievas yra visur ir visada.“

„Tai reiškia visur esantis.“

„Taip, taip, gudruoli, visur esantis ir šventas, ir viską žinantis.“

„Visažinantis.“

„Ir nepriklausomas bei Aukščiausiasis.“

„Taip, visi šie dalykai... na ir kas iš to?“

Kažko trūko. Berniukai nematė ryšio tarp Dievo savybių ir savo gyvenimų. Pritaikymas atsako į klausimą: „Na ir kas iš to?“ Pritaikymas yra procesas, pagal kurį tiesa tiesiogiai ir asmeniškai paveikia vaikų gyvenimus ir padeda suprasti, kaip į ją reaguoti.

Labai svarbu vaikams padėti suprasti, ko Viešpats nori iš jų, kai jie klausosi mokomos tiesos. Tiesa turi reikšmę mūsų troškimams, nusistatymui, elgesiui ar veiksams, ir mes norime, kad vaikai mąstytų apie tai.

2 Tim 3,15–17 matome Šv. Rašto tikslą: jis naudingas mokyti (išmolti tiesą), tačiau ne tik. Naudingas barti, taisyti, auklėti, tobulinti ir paruošti mus kiekvienam geram darbui.

Pritaikymas pagrįstas tiesa

Pagrindinė tiesa apibrėžia pritaikymą. Pamokos apie Dievo suverenumą pritaikymas skirsis nuo Kristaus mirties pamokos pritaikymo. Pritaikymas yra gėlė, kuri išauga iš tiesos šaknų, o šaknys nusako gėlę.

Naudinga įterpti žodelį „todėl“ po sakinio, nusakančio pagrindinę tiesą. Tai padaro sakinį neužbaigtą. Jums reikia pabaigti sakinį, ir tai padeda pritaikyti tiesą sau.

Pavyzdžiui:

Biblija yra Dievo Žodis... **todėl** skaitykite ją.

Jėzus Kristus ruošiasi sugrįžti į žemę... **todėl** būkite pasiruošę.

Jėzus Kristus gyvas, **todėl** jūs galite Jį pažinti.

Kai pagrindinė tiesa yra įsakymas, pažadas, pavyzdys ar perspėjimas, jau pačioje joje rasite pamokos pritaikymo ženklą. Aiškinant šias pagrindines tiesas, būtina paaiškinti įsakymo, perspėjimo ar kito pavyzdžio doktrininį pagrindą.

Mokydami Biblijos pamoką pirmiausia išdėstykite tiesos pagrindą, tada ant jo formuokite pritaikymą. Kai pamokoje pirmą kartą pristatote tiesą, ko gero, jos nepritaikysite iš karto, tai padarysite vėliau.

Pritaikymas formuojamas vaikų gyvenimams

Pritaikymas lyg tiltas yra formuojamas iš tiesos tiems, kuriuos mokote. Pasistenkite susipažinti su jų pasauliu ir jį supraskite. Žinokite vaikų rūpesčius ir problemas, jiems daromą spaudimą ir jų malonumus, nusistatymus, įsitikinimus bei vertybes. Esate teisingame kelyje pritaikydami Dievo Žodį, kai pateikiate to pačio amžiaus vaikų grupei patyčių pavyzdį ar žaidimą, kuris jiems patinka, ir yra panašus į tiesą. Pritaikymą reikia išskirti.

Pritaikymas skirtingiems vaikams

Dievas visus žmones pasaulyje, taip pat ir vaikus, skirsto į dvi grupes – tuos, kurie yra Jo karalystėje, ir kurių nėra, t. y. išgelbėtus ir neišgelbėtus. Kai kurie vaikai pasitikėjo Kristumi ir yra Dievo karalystėje, o kiti to nepadarė – vis dar už jos ribų. Biblijos tiesos pritaikymas kartais yra toks pats abiem grupėms, bet dažniausiai – ne. Mokydami norite padėti neišgelbėtam vaikui suprasti atsakymą, kurio Dievas tikisi iš jo. Kartu norite, kad išgelbėtas vaikas suprastų, kaip atsakyti Dievui.

Galbūt pamokoje, kaip Jėzus pašaukia savo mokinius, pagrindinė tiesa yra „Jėzus vis dar kviečia žmones Juo sekti“. Pritaikymas neišgelbėtam būtų: „Tu pradedi Juo sekti tada, kai pasitiki Jėzumi kaip savo Gelbėtoju“, o išgelbėtam – „Tu Juo seki kiekvieną dieną, jei dėl Jo gyveni“.

Dažniausiai pagrindinė tiesa gali būti pritaikyta ir išgelbėtam, ir neišgelbėtam (tikinčiam ir netikinčiam), tačiau kartais taikoma tik neišgelbėtam (netikinčiam). Nesistenkite per jėgą pritaikyti. Aiškiai ir suprantamai pritaikykite tiesą ir išgelbėtam vaikui.

Krikščionims taip pat Evangelija naudinga, nes jų gyvenimai turėtų atspindėti Evangeliją. Nekrikščionims labai gerai girdėti, sužinoti apie privilegijas, kurios gaunamos būnant Dievo šeimoje ir Jam įsipareigojus.

Pritaikydami tiesą, nurodykite, kam ją sakote. Pamokoje apie Pilypą galite sakyti taip: „Jei esi krikščionis, Dievas nori, kad kažkam papasakotum apie Jėzų. Pagalvok, kaip tai galėtum padaryti...“ Pritaikydami tiesą neišgelbėtiems, galite sakyti taip: „Galbūt dar nepažįsti Jėzaus, tačiau esi „Gerosios naujienos“ klube (ar Sekmadieninėje mokykloje)! Kaip nutiko, kad tu atėjai?.. Dievas viską taip sutvarkė, kad išgirstum apie Jo Sūnų. Jis nori, kad tu išgirstum ir patikėtum.“

Pamokos plano viršuje aiškiai nurodykite, kam ir kaip pritaikysite tiesą.

Pagrindinė tiesa: Dievas nori, kad visi išgirstų ir patikėtų Evangelija.

Pritaikymas išgelbėtiems: kam nors papasakok apie Jėzų (parūpinkite lankstinukų).

Pritaikymas neišgelbėtiems: išgirdai, dabar imk pavyzdį iš etiopo.

Jei pagrindinė tiesa jau nurodo pritaikymą, tiksliai nusakykite, ką daryti.

Pagrindinė tiesa: Dievas pažadėjo pagerbti tuos, kurie Jį gerbia.

Pritaikymas išgelbėtiems: prašyk Dievo pagalbos, kai sunku pasirinkti Jo kelią ir būti kitokiu.

Pritaikymas neišgelbėtiems: nusigręžk nuo nepagarbos Dievui.

Mokant vaikus nereikėtų įsijausti taip, lyg visi jau būtų Dievo karalystėje. Taip galima prieiti prie klaidingos išvados, kad vaikų sieloms viskas gerai.

Pritaikymas turėtų būti aiškus ir aktualus

Šie klausimai suteiks pritaikymui aiškumo ir aktualumo:

Kam?

Kokio atsakymo Dievas nori iš vaikų?

Kada?

Kur?

Kaip?

Kai pritaikote tiesą, suteikite vaikams galimybę išgirsti atsakymus į šiuos klausimus. Vartokite tikslias detales, kad padėtumėte jiems suprasti tiesos svarbą.

Jei mokote, jog „Biblija yra Dievo Žodis“, atsakymai į klausimus gali būti tokie:

Kam? Išgelbėtam ir neišgelbėtam.

Kokio atsakymo Dievas nori? Kad ją skaitytum. Jei neturi Biblijos, galim ją duoti, jei leidžia tėveliai.

Kada? Dažnai, jei įmanoma, kasdien. Labai naudinga praleisti ramiąją valandėlę, pavyzdžiui, prieš pusryčius ar prieš miegą.

Kur? Namie, susiradus ramią vietą. Paklauskite vaikų, kokių minčių jie turi.

Kaip? Paprašyk Dievo, kad padėtų suprasti. Pradėk nuo Evangelijos pagal Morkų ir skaityk po nedaug kiekvieną dieną. Pasižymėk, kur pabaigėi, ir kitą dieną tęsk toliau.

Jei pagrindinė tiesa yra „Jėzus yra vienintelis kelias pas Dievą“, atsakymai gali būti tokie:

Kam? Išgelbėtam ir neišgelbėtam.

Koks? Neišgelbėtam: nususuk nuo kitų kelių, kuriais bandėi ateiti pas Jėzų.

Išgelbėtam: pagalvok apie kažką, kuris bando kitą kelią, ir melskis, kad turėtum galimybę papasakoti apie vienintelį kelią. Tam žmogui pasakyk eilutę atmintinai (Jono 6, 14).

Kada? Neišgelbėtam: dabar ar kai būsi namie.

Išgelbėtam: šiandien melskis už kokį nors žmogų, ir kai pasitaikys proga, išnaudok ją.

Kaip? Neišgelbėtam: pasakyk Dievui, kad gailiesi, jog bandėi kitus kelius. Bet dabar jau žinai, kad jie neveiksmingi. Padėkok Jėzui, kad numirė už tavo nuodėmes, ir pasakyk, jog nuo šiol priklausai Jam, nuvesiančiam tave pas Dievą.

Išgelbėtam: parodyk draugui darbelį, kurį šiandien padarei. Jei jis susidomės, gali sakyti: „Ir kitų įdomių dalykų atliekame.“ Jei jis paklaus: „Kokių?“, pasakyk Biblijos eilutę, kurią šiandien išmokai.

Pritaikymas visada yra atsakymas Dievui tikėjimu, nusistatymu ar darbais. Vaikai turėtų sugebėti susieti pavyzdžius, kuriuos jūs vartojate. Kai mokote, kad Dievas yra kantrus, pritaikymas išgelbėtiems vaikams – kad jie būtų kantrūs – gali būti pavyzdys apie berniuką, kuris futbolo komandoje nėra geras žaidėjas. Kaip parodysite jam kantrybę?

Pritaikymas turi būti tikroviškas

Pripažinkite, kad vaikai yra vaikai, dažnai jų paklusnumas Dievui vyksta mažais žingsneliais. Padrąsinkite juos liudyti vienam klasės draugui, o ne raginkite apie Jėzų pasakoti visai klasei. Pagaliau, kiek iš mūsų, mokytojų, apie tai pasakojom visiems bendradarbiams ar kaimynams?

Pritaikymas ne visada siesis su darymu. Dažnai tai bus apie pasitikėjimą ar džiaugsmą, kad turime privilegiją būti Dievo šeimoje. Jei nerasite pusiausvyros, vaikai gali prieiti prie blogos išvados, kad nors esate išgelbėti malone, tačiau gyvenate ne pagal malonę.

Pritaikymas turėtų paskatinti mąstyti

Jei norite, kad vaikai įgyvendintų tai, ką išgirdo, labai svarbu, jog jie apmąstytų pritaikymą. Todėl reiktų ne tik paprastai pasakyti, ko Dievas iš jų nori, bet ir užduoti klausimų, pvz.: „Šiandien mokėmės, ką reiškia Rom 8, 28. Jei esi krikščionis ir tavęs nepriima mokykloje tokio, koks esi, kaip galėtum nusiraminti pagal šį pažadą? Ar skųsiesi? Ką pasakysi Dievui? Ar turi bent kokią nors priežastį dėl to jaudintis?“

Galite pateikti pavyzdį apie įsivaizduojamą vaiką ir paklausti: „Oskaras buvo pasimetęs. Tėtis ir dėdė pasakė, kad nėra Dievo, o viskas atsirado atsitiktinai. Stovykloje Oskaras mokėsi pamokas pagal Pradžios knygą ir sužinojo, kad pasaulį sukūrė Dievas. Jis išmoko, kad Dievą galima pažinti per Jėzų. Dabar berniukas susidūrė su sunkiu pasirinkimu. Jei jis tiki Biblija ir pasitiki Jėzumi, kas gali atsitikti? Kas nutinka tiems, kurie netiki? Ar išmintinga būtų palaukti?“ Kai taikote tokį būdą, vaikai gali pamąstyti nebūdami dėmesio centre.

Kitas būdas paskatinti mąstyti – tai paaiškinti situaciją ir pateikti tris galimus pasirinkimus. Pavyzdžiui: „Zaros mama yra labai tvirta moteris: „Zara, nenoriu girdėti nė žodžio apie Jėzų. Į bažnyčią gali eiti tik sekmadieniais. Leisiu tau pasilikti Bibliją, kurią nusipirkai, tačiau jokių pamokslavimų. Ir neprašyk manęs eiti kartu su tavimi į bažnyčią.“

Zara nori liudyti. Koks būdas yra geriausias ir kodėl?

1. Gauti krikščionišką knygą ir palikti ją mamos kambaryje. Melstis, kad ji ją perskaitytų.
2. Melstis, kad galėtų parodyti Jėzų, net kai negali apie Jį kalbėti.
3. Paprašyti, kad kuris nors iš suaugusiųjų ateitų ir pasikalbėtų su mama bei padėtų pakeisti jos nusistatymą.

Pritaikymas yra „tau“

Pritaikydami tiesą dažnai vartojame žodelius „mes“, „mus“, „visi“, „kiekvienas“, „bet kas“. Tačiau laikas nuo laiko pritaikydami tiesą pasidalykite savo patirtimi ir paaiškinkite, kad ši tiesa „ne tik man, bet taip pat ir tau“.

Pritaikymas taps asmeniškėnis kiekvienam vaikui, jei vartosime žodelį „tau“, „tu“. Tai galite atpažinti net iš vaiko veido išraiškos – „Tai yra man!“ Žinoma, žodelis „tau“ skirtas kiekvienam vaikui, o ne vienam, kurį priverčia susigūžti, jei nuolat žiūrite tik į jį.

Pritaikymas yra atsakymas Dievui

Labai naudinga ir sustiprina pritaikymą, kai vartojate Šv. Rašto eilutę, kuri nurodo, ko Viešpats nori. Ji pabrėžia faktą, kad vaiko atsakymas širdyje ir jo gyvenime yra skirtas Dievui, o ne mokytojui.

Pritaikydami tiesą stenkitės, kad vaikai suprastų iš jūsų elgesio ir mokymo būdo, kaip svarbu pritaikyti tai, ką išgirdo. Iš pritaikymo turėtų skambėti švelnus maldavimas ir kvietimas, bet ne spaudimas. Stenkitės išvengti, kad vaikai atsilieptų pasidavę spaudimui ar norėdami patikti mokytojui. Tik tokie atsakymai, kurie kyla iš Šv. Dvasios veikimo, yra tikras Dievo darbas. „Nereikia iš vaiko nei išspausti, nei ištraukti išpažinimo, nes išpažinimas kyla iš tikros atgailos, kai Viešpats atveria širdį atsiliiepti į Evangeliją“ (*John McArthur*).

Pritaikymą užrašykite savo planuose

Kaip ir pagrindinė tiesa, pritaikymas įpinamas į pamoką, o pamokos pabaigoje dažniausiai būna trumpas baigiamasis pritaikymas.

Pavyzdyje PTI nurodo, kad pritaikymas skirtas išgelbėtiems, PTN – neišgelbėtiems vaikams.

Ižanga: „Bėkime iš čia“.

Ivykių raida

1. Persekiojimas išsklaido krikščionis.	PT Dievo tikslas – Evangelijos plitimas.
2. Pilypas pamokslauja Samarijoje.	PT Visi reiškia kiekvienas.
PTI (Mk 16,10).
3. Viešpats siunčia Pilypą į pietus.	
4. Pilypas sutinka etiopą.	PT Ne tik minioms, bet ir asmenims, tau
PTN
5. Pilypas aiškina Evangeliją.	PT Aiškiname Evangeliją.

Kulminacija

6. Pilypas pakrikštija etiopą.	PT Priežastis, dėl kurios Dievas nori, kad visi
išgirstų.
PTI |
|--------------------------------|---|

Pabaiga

7. Dvasia Pilypą nuveda į kitą miestą.
8. Etiopas į Afriką grįžta džiaugdamasis. **PT** Pakartojimas.
Pilypo kelionė į dykumą buvo labai vertinga!

Užduotys į namus

Retkarčiais bus įmanoma ir naudinga duoti ką nors, kas padėtų krikščionims įgyvendinti pagrindinę tiesą. Galbūt mokėte apie maldą ir parodėte, kaip naudotis nedideliais bloknotais – maldos dienoraščiais. Aprūpinkite bloknotais vaikus, kurie norėtų turėti maldos dienoraščius. Jei Biblijos pamoka buvo apie liudijimą, du vadovai galėtų pavaizduoti, kaip paduoti lankstinuką draugui. Parūpinkite lankstinukų, kuriuos galėtumėt išdalyti norintiems tai daryti. Kai mokote apie dėkingumą, parūpinkite vaikams kortelę ar popieriaus lapą su langeliais kiekvienai savaitės dienai. Tegul vaikas nuspalvina langelį kiekvieną dieną, kai už ką nors padėkoja Dievui.

Vaikų dalyvavimas turi būti savanoriškas. Ir nors veikla pritaikyta krikščionims, niekada nesakykite, jog nekrikščionys vaikai negali gauti tų priemonių.

8 SKYRIUS

Pamokos pristatymas

Trokštanti būti pati geriausia virėja gali turėti visus reikiamus produktus gardžiam maistui, tačiau tai negarantuos maisto kokybės, patiekto svečiams! Tas pats ir su Biblijos pamokos mokymu. Ji turi būti pristatyta patraukliai ir būti „gardžia“ bei malonia.

Naudokite vaizdines priemones

Vaizdinės priemonės yra simboliai, medžiaga ir metodai, kurie patraukia akį ir padeda išaiškinti mintis, jas sukonkretindami.

Gerai panaudotos vaizdinės priemonės padės ilgiau išlikti žinioms, nes 50 % medžiagos įsimenama matant ir girdint. Vaizdinės priemonės atkreipia vaikų dėmesį bei padeda jį išlaikyti, o mokymąsi padaro malonesnį, taip pat nukreipia į geresnę elgesį. Vaizdinės priemonės suteikia mokymui aiškumo ir dažnai padeda pavaizduoti sunkiai suvokiamą dalyką. Jėzus taip pat naudojo vaizdines priemones.

Šiuo metu turime įvairiausių vaizdinių priemonių, ko gero, daugiausiai nei bet kuriuo kitu laiku. Jei turite mokymo planelį, tai, ko gero, esate apsirūpinę ir vaizdinėmis priemonėmis. Naudokite tai, kas jums atrodo naudinga, praleiskite, kas nenaudinga, ir pridėkite savo pačių idėjų. Kasdieniai objektai dažnai yra naudingos vaizdinės priemonės. Tai, kas paprasta, dažniausiai yra geriausia. Jei vaizdinės priemonės labai sudėtingos, gali išblaškyti ir jus, ir vaikus. Venkite tokių vaizdinių priemonių, kurios nukreipia dėmesį ar nereikšmingos žiniai. Pačios patrauklausios vaizdinės priemonės gali tapti monotoniškos, jei naudojamos nuolat, be jokių pakeitimų. Priemonės turi būti aukštos kokybės, neužlankstytais kampais, nenudėvėtos ar senoviškos.

Naudokite tas vaizdines priemones, kurios tinka jūsų vaikų amžiui. Mažiems vaikams patinka vaizdines priemones laikyti rankose. Geriausiai jiems tinka paprasti, ryškūs paveikslėliai.

Žemėlapiams tinka vyresniems vaikams. Patikrinkite, ar vaikai gerai mato vaizdines priemones ir gali perskaityti šriftą.

Nesvarbu, kokias priemones naudojate, svarbu, kad jaustumėtės patogiai. Prieš naudojant geriausiai iš anksto pasipraktikuoti!

Flanelinė lenta

Vaikams patinka flanelinė lenta. Mokytojai, o ne vaikai, kartais skundžiasi, kad tai jau pasenęs būdas. Šios vaizdinės priemonės pranašumas – judantys elementai ir „vykstantis gyvenimas“ ant lentos. Vaikai iki šiol sutelkia dėmesį į mokytoją, kuris dėlioja figūrėles.

Jei reikia išsikarpyti flanelines figūrėles, darykite tai labai kruopščiai. Nes būtų labai nemalonu, jei Juozapui ar Esterai trūktų rankos ar kojos pirštelio! Aplink figūrėles nepalikite baltų kraštelių. Jei per daug sunku dailiai iškarpyti mažas detales, nuspalvinkite jas tamsia spalva.

Įsitikinkite, kad visi vaikai matys flanelinę lentą. Truputėlį ją atloškite.

Figūrėles sudėkite eilės tvarka, kaip planuojate naudoti, ir laikykite tokioje vietoje, kad būtų patogų prireikus paimti. Kai nuimate figūrėlę, kurios daugiau nereikės, dėkite ją į kitą pusę. Jei žinote, kad figūrėlės dar prireiks, pasidėkite ją prie kitų, kurias dar ruošiatės panaudoti.

Figūrėles nuimkite, paimdami jas už vidurio ar šono, bet ne už galvos.

Venkite vaikšioti su figūrėle rankose.

Nereikia „plekšnoti“ ar trinti figūrėlių, tiesiog jas pridėkite, ir jos prilips prie lentos!

Venkite kalbėti į figūrėles, kai jas dedate ant lentos. Kalbėkite vaikams. Nereikia figūrėlių pristatyti, pvz., „Čia yra Nojus“. Padėkite figūrėlę ir pasakokite pamoką: „Nojus įdėmiai klausėsi Dievo.“

Dėliodami figūrėles atsižvelkite į perspektyvą. Priekyje turi būti didesnės figūrėlės: jas dėkite šiek tiek toliau nuo centro, lentos apačioje. (Jei priekyje bus dedamos vaikų figūrėlės, žinoma, jos bus mažesnės nei suaugusiųjų.) Žmonės ar daiktai, kurie pavaizduoti tolumoje, bus mažesni; juos reiktų dėti toliau, lentos viršuje. Patikrinkite, kad visos figūrėlės atrodytų esančios ant „žemės“, o ne skraidančios kažkur ore. Kai žmonės vaizduojami besikalbantys vienas su kitu, patikrinkite, kad tarp jų būtų akių kontaktas. Figūrėlės neturėtų atrodyti „netvirtai“ (pasvirusios).

Venkite ant lentos padėti to pačio herojaus dvi figūrėles vienu metu; nuimkite pirmąją, prieš padėdami kitą.

Flanelinės lentos fonas sustiprina vaizdinį poveikį. Jis turi atitikti pasakojimą. Pritvirtinkite foną prie lentos prieš pamoką ir atsižvelkite į jį dėdami figūrėles.

Prieš pamoką būtina pasipraktikuoti su flaneline lenta. Atsipalaiduokite ir mėgaukitės naudodami šias universalias vaizdines priemones. Jei suklysite, vaikai jus pataisys. Be to, jie yra labai atlidūs!

Jei įmanoma, suteikite vaikams galimybę pasinaudoti flaneline lenta. Jiems labai patinka atkurti vaizdelius.

Figūrėles laikykite aplankuose ar vokuose. Jos jums tarnaus labai ilgai.

Paveikslai

Paveikslus naudoti lengviau, tačiau ir jie turi savų iššūkių. Susipažinkite su paveikslais, kad žinotumėte, kas po ko eina, ir nereikėtų vis „žvilgčioti“.

Paveikslus laikykite tiesiai ir reikiamame vaikų aukštyje. Laikykite taip, kad jūsų ranka ar pirštai neuždengtų paveikslėlio.

Kai paveikslas nesusijęs su tuo, ką kalbate, atidėkite jį į šalį.

Prieš veidrodį pasipraktikuokite kaitalioti paveikslus. Įsitikinkite, kad niekas nepamatys kito paveikslėlio, kol dar ne laikas.

Kartais prireiks sugrįžti prie jau rodyto paveikslo. Pažymėkite tą puslapį sąvaržėle, tada bus lengva jį rasti.

Jei naudojate tai, kas „veikia“, įsitikinkite, ar tikrai veikia. Jei naudojate technines priemones, įsitikinkite, kad jos tvarkingos, veikiančios, ir jūs žinote, kaip jomis naudotis. Vaikai nelinkę tyliai ir ramiai laukti, kol gedimas bus pataisytas.

Vaizdinės priemonės yra pagalbinės mokymo priemonės. Pačios iš savęs jos nepadarą geros pamokos. Todėl venkite praleisti per daug laiko jas ruošdami. Taip pat nesitikėkite, kad jei naudosite sumanias ir geras priemones, viskas eisis kuo puikiau.

Prisiminkite, kad jūs taip pat esate vaizdinė priemonė. Kai mokysite, vaikai atkreips dėmesį į jus. Gyvenkite pamokėle. Jūsų veido išraiška ir gestai yra reikšmingi. „Geri pasakotojai visu savo kūnu pasakoja istorijas. Akys, antakiai ir burna parodo daug veido išraiškų, kurios veikėjams suteikia gyvybę. Rankos iliustruoja tai, kas sakoma. Kūnas ir kojos prideda charakteristiką ir veiksmą (*Know How to Tell a Story, Clifford Warne, p. 38*).

Nepersistenkite su gestais ar judesiais, visi jie turi būti tikslingi – pirmiausia tai proto išraiška, tik po to – kūno. Praktikuokite ir darykite tai, kas jums labiausiai tinka.

Įtraukite ir vaikus

Girdžiu ir pamirštu.

Matau ir prisimenu.

Darau ir suprantu.

Mokymas yra daug daugiau nei tik pasakojimas. Tai susidomėjusių ir dalyvaujančių mokinių vedimas. Jūsų, kaip mokytojo, tikslas – motyvuoti ir įtraukti mokinius į mokymosi procesą.

Šis įtraukimo principas Jėzaus mokymo tarnystėje akivaizdus, nors nedominuojantis. Tai geras orientyras mums, kai programos metu mokome Biblijos pamoką. Programoje bus dalių, nukreiptų į veiklą, tačiau Biblijos pamokos metu mokinių įtraukimas nebedominuos, nors ir bus akivaizdus.

Mokinių įtraukimas turi būti suplanuotas, tikslingas ir atitinkantis vaikų sugebėjimus. Įtraukimo tikslai gali būti įvairūs, jų gali būti daug, tačiau juos visada nustato mokytojas.

Klausimai yra vienas efektyviausių būdų, kaip vaikus įtraukti į pamoką. Venkite tokių klausimų, kai vaikai turi atspėti atsakymą be jokios duotos informacijos ar patarimo. Užduokite „patikrinimo klausimus“, reikalaujančius faktinio atsakymo „taip“, „ne“. Geriausi klausimai yra „lavinimo (mąstymo) klausimai“, kurie prasideda žodžiais „pagalvok“ ar „kodėl“. Jei mokote apie Paulių ir Silą Listroje, kur žmonės buvo mokomi garbinti Dzeusą ir Hermį (Apd 14), galėtumėte paklausti: „Ar tikrai jie gali būti išgelbėti tikėdami savo religija?“ Jei vaikai prieina prie išvados, kad išgelbėjimas vien tik per Jėzų, paklauskite: „Ar galite prisiminti Biblijos eilutę, kuri mums tai sako?“

Klausimus reikia apgalvoti iš anksto. Jie turi būti aiškūs ir glausti. Leiskite vaikams pagalvoti ir atidžiai įsiklausykite į atsakymus. Kartais užduokite dar vieną klausimą, taip skatindami mąstyti. Negalite neteisingą atsakymą priimti kaip teisingą, tačiau pataisyti bandykite jautriai.

Kartais galite paklausti tokių klausimų, kad vaikai jį aptartų su kaimynu. Pamokėlę apie Dovydą ir Jonataną galėtumėte pradėti tokiu klausimu: „Kas yra geras draugas? Pasikalbėkite apie tai su šalia sėdinčiu kaimynu ir pasakykite tris idėjas.“

Kai kuriose pamokose galite sukurti pantomimos vaizdelį ar spektakliuką. Visi vaikai gali būti Bartimiejumi, kuris prašo ir reikalauja pinigų. Vaikai be žodžių tegul vaizduoja įvairius veiksmus, vaidindami mokinius valtyje audros metu. Mokytojas galėtų šūktelėti: „Įtempkite virves!“, „Semkite vandenį iš valtys!“, „Bandykite irkluoti!“, „Šaukitės pagalbos!“.

Vaikams patinka vaizdinės priemonės. Visi vaikai galėtų turėti kokį nors žmogaus atvaizdą ir kartu sukurti vaizdinę priemonę – žmonių minią. Ji seka Jėzų dar prieš juos pamaitinant penkiais kepalėliais duonos ir dviem žuvimis. Per pamoką pagal 2 Kar 4,1–7 kiekvienam vaikui ant suolo galite padėti po mažą paveikslėlį su ašotėliu. Kai našlė paprašo kaimynų indo, kiekvienas vaikas ant flanelinės lentos priklijuoja savo paveikslėlį.

Kai mokote apie Raudonosios jūros perėjimą, galite pripūsti daug mėlynų balionų, kurie ir vaizduotų jūrą. Toje vietoje, kurioje Dievas padaro taką, vaikai įtrintų balionus į plaukus (įelektrintų juos) ir prilipdytų prie sienos, taip pavaizduodami vandens persiskyrimą.

Žaidimai ar kita veikla gali būti panaudoti, norint perteikti esmę. Jei mokote pamoką, kad Biblija galima pasitikėti, žaiskite žaidimą „Sugedęs telefonas“ (mokytojas kažką pašnabžda vienam vaikui į ausį, šis pašnabžda kitam ir t. t., kol visi gauna žinutę. Paskutinis pasako, ką išgirdo). Taip įrodysite, kad jei Dievas būtų savąjį žodį skelbęs nerašytiniu būdu, jis būtų labai iškraipytas.

Galite sugalvoti tokią veiklą, kuri įtrauktų vaikus į pasakojimą, pvz., vaikai išleidžia tam tikrus garsus kiekvieną kartą, kai išgirsta pagrindinį žodį. Pavyzdžiui, kiekvieną kartą, kai paminimas Galijotas, jie pasako „Grrr... grrr“, o kai išgirsta Dovydo vardą – džiaugsmingai sušunka.

Pakaitomis pakartoja pagrindines frazes pasakojant apie Samsoną ir Dalilą (Ts 16) – kiekvieną kartą, kai Dalila pasako „Samsonai, filistinai puola!“, vaikai kartu pakartoja šią frazę. Naudinga savęs paklausti klausimų, kuriuos užduosite vaikams, norėdami juos įtraukti į veiklą:

Dėl ko šito klausiu?

Svarbu nustatyti priežastį, kodėl norite įtraukti vaikus, o vėliau įvertinti, ar tai buvo efektyvu. Kai kurios vaikų grupės labai trumpai išlaiko sutelktą dėmesį, todėl jiems reikia veiklos, kurios metu jie galėtų judėti, ir taip išlaikytų dėmesį. Kitas tikslas – padėti vaikams realiai patirti, kas nutiko. Dažnai vaikus įtrauksite tam, kad padėtumėte jiems apmąstyti ir suprasti tiesą bei pritaikymą ir taip pasiekti aukštesnį mokymo lygį.

Ar gali dalyvauti visi vaikai?

Kartais įtraukiame tik kelis vaikus, tačiau būtų geriau, kad dalyvautų visi. Vaikams sunku tik žiūrėti, kaip kiti linksminasi kažką darydami. Apmąstykite, kokio amžiaus vaikų grupę mokote, ir

pagal ją parinkite veiklą. Jei grupėje įvairiaus amžiaus vaikai, bus dar sunkiau, nes didesniems atrodys, kad veikla „lėliukiška“, o jaunesni negalės atlikti to, ką sugebės vyresnieji.

Kiek laiko turi trukti veikla?

Jei Biblijos pamoka trunka 15 minučių, tai 8 minučių veikla per ilga. Įsitinkite, kad veikla sustiprina pamoką ir nesugadina įvykių eigos bei esmės. Jei įtraukimas naudingas, tačiau per ilgas, įterpkite jį į kitą programos dalį.

Ar veikla gali sukelti disciplinos problemų?

Kai kurioms vaikų grupėms, auksčiau minėta veikla su balionais viduryje pamokos, nebus gera mintis! Jei veikla labai išjudina vaikus, jiems bus sunku susikaupti likusiai valandėlės daliai. Didesnė galimybė įtraukti judresnę veiklą mažesnėse grupelėse.

Naudokitės Biblija

Biblija yra mūsų autoritetas, todėl gerai, kai vaikai mato, kad iš jos mokote. Jei įmanoma, mokykite su atversta Biblija rankose. Taip pat nurodykite į Bibliją: „Biblija sako...“ Pamokos metu, ko gero, perskaitysite eilutę, susijusią su tiesa ar pritaikymu, ar pasakojimo dalį. Pasakodami, kaip Petras išsigina Jėzaus, galite perskaityti: „Petru esant žemai, kieme, atėjo viena vyriausiojo kunigo tarnaitė ir, pamačiusi besišildantį Petrą, įsižiūrėjo į jį ir tarė: „Ir tu buvai su šituo Nazarėnu, su Jėzumi“. Bet Petras išsigynė, sakydamas: „Nei žinau, nei suprantu, ką sakai“. Jis išėjo į prieškiemį, ir pragydo gaidys“ (Mk 14,66–68).

Naudinga vaikus sudominti žodžiais iš Biblijos. Galite perskaityti eilutę ar dvi, kurias rodote ekrane, ir paklausti klausimų. Kai mokote apie Lozoriaus prisikėlimą, gerai būtų ekrane parodyti Jn 11,25–26: „Jėzus jai tarė: „Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas. Kas tiki mane, nors ir mirtų, bus gyvas. Ir kiekvienas, kuris gyvena ir tiki mane, nemirs per amžius. Ar tai tiki?“ Vaikų paklauskite: „Ką Jėzus pasakė apie save? Ką Jėzus pasakė apie tuos, kurie Jį tiki?“ Žinoma, mokytojas turėtų kai ką paaiškinti, tačiau vaikai atsakymą suras Dievo Žodyje.

Jei galite, paskatinkite vaikus skaityti Bibliją. Jei vaikai atsineša Biblijas, turėtų ir perskaityti iš jų. Linksmas ir naudingas žaidimas „Kalavijas“. Nevartokite atsitiktinių eilučių, kurias vaikai suranda ir perskaito, ir visiškai nesuvokia esmės. Geriau skaitykite rūpestingai atrinktas eilutes ir paprašykite, kad vaikai surastų bei perskaitytų garsiai tuos žodžius, kurie atsako į užduotą klausimą. Taip jūs paskatinsite juos mąstyti apie prasmę.

Naudokite savo balsą

Manoma, kad kiekvienas iš mūsų gali kalbėti mažiausiai šešiais balsais. Todėl būti monotoniškam tiesiog neįmanoma! Tyrinėkite ir lavinkite savo balsą. Keiskite balso stiprumą, greitį ir toną: garsesnę vartokite veiksmui, švelnesnę – nežinia, greitesnę – susijaudinimui, lėtesnę – liūdesiui nusakyti. Išmokite išlaikyti pauzes. Tyla ir tinkamas pabrėžimas duoda gerą efektą.

Kai kurie žmonės, tačiau nedaugelis, gali pakeisti balsą ir pavaizduoti skirtingus veikėjus. Jei kiekvienam veikėjui negalite pakeisti balso, pasistenkite kalbėti skirtingu būdu. Įsiklausykite, kaip žmonės aplink jus skirtingai kalba, ir atrasite visus kalbos manieras būdus. Kai kuriuos iš jų galėsite pavartoti Biblijos veikėjams.

Kai mokote ir pritaikote tiesą, būkite toks entuziastingas ir išraiškingas, kaip ir pasakodamas pasakojimą. Būdas, kuriuo kalbate, perduoda tai, ką sakote. Jei norite, kad kiekvienas vaikas išgirstų, ką sakote, kalbėkite taip, kad išgirstų toliausiai sėdintis. Kai balsą nuleidžiate, vis tiek kiekvienas vaikas turi jus girdėti. Vaikai, kurie negirdi, išsiblaško ir gali sukelti trukdžių.

Būkite savimi

Dievas jums suteikė unikalią asmenybę. Jis jus panaudos, jei atsiduosite į Jo rankas. Jis davė jums kažkokių dovanų, kad jomis Jam tarnautumėte. Lavinkite tai ir naudokite Jo šlovei. Mes visi galime pasimokyti iš kitų žmonių, tačiau nepasiduokite gundymui kažką mėgdžioti iki tiek, kad jau nebebūsime savimi. Dievas naudoja ir ekstravertus, ir intravertus, mokslo žmones ir praktiškai mąstančius, puikiai kalbančius ir tuos, kuriems sunku save išreikšti, išraiškingus ir santūrius.

9 SKYRIUS

Pamoka ir visa programa

Kada jau sukūrėte Biblijos pamoką, kuri aiškiai įvardijama „Biblijos pamoka“, tada bendrą pamoką (programą) galima praplėsti kitomis dalimis. Išmintingas mokytojas pasirūpins papildomomis dalimis. Tai gali būti eilutė atmintinai ar giesmelė, kuri moko pagrindinės tiesos. Kartais, kai ruošiatės, gali atrodyti, kad parinkote labai tinkamą iliustraciją, tačiau ji per daug susilpnina pagrindinę pamokos siužeto liniją. Apmąstykite, kaip ją galėtumėte panaudoti kitoje programos dalyje, ypač perteikdami kitaip, nei per pamoką. Šios programos dalys suteiks galimybių panaudoti visas kūrybinio mokymo metodo rūšis. Taip pat turite pamąstyti, koks laikas yra tinkamiausias. Dažnai tenka pasirinkti tarp to, kas gerai, ir kas geriausiai. Toliau pateikiami patarimai, kaip sustiprinti mokymą per kitas programos dalis.

Programos pradžioje pasakykite neįprastą, bet reikšmingą žodį ar sąvoką, ar atlikite kažkokią veiklą

Programos pradžioje apie Pilypą ir etiopą, galite paaiškinti žodį „ritinys“ ir kiekvienam vaikui įteikti po mažą ritinėlių. Po eilutės mokymosi atmintinai, vaikai tegul ją priklijuoja ant ritinio – nes Biblijos originalas toks ir buvo. Kai pradėsite Biblijos pamoką, vaikai jau žinos, ką reiškia ritinys.

Liepkite vaikams apsirengti kaip vergams, surakinkite juos (popierinėmis) grandinėmis ir paskirkite žiaurų prižiūrėtoją. Vienas iš vadovų ateina ir nuperka vergą, nuima nuo jo grandines ir pasako, kad nuo šiol jis yra laisvas. Taip pristatysite atpirkimo sąvoką. Ši veikla turėtų būti taikoma, kai pasakosite ir aiškinsite atpirkimą.

Vaizdo peržiūra, kaip lėliukė tampa drugeliu, gali būti panaudota aiškinant sąvoką apie naują kūrinį.

Sustiprinkite pasakojimą

Vaikai patys gali dalyvauti pasakojime. Suburkite vaikus į Jozuės armiją, kad jie žygiuotų aplink Jericho miestą. Panaudokite daugiau ar mažiau reikiamų rekvizitų (kėdžių, kuolų ir t. t. sienai pastatyti). Padalykite vaikus į mažas grupes ir paprašykite, kad jie padarytų kažką, kas susiję su skirtingomis pasakojimo dalimis. Pasakojant apie Pilypą ir etiopą viena grupelė galėtų padaryti vežimą, kita – būti krikščionimis, kurie nusprendžia palikti Jeruzalę, dar kita – apklausti etiopą, kai šis sugrįžta į namus, o dar kita – vienas vaikas apsirengia pasenusiu Pilypu (pridėkite jam barzdą, padarytą iš vatos ar vilnos), pasakojančiu savo vaikaičiams (kitiems grupėms vaikams) apie kelionę į dykumą.

Sustiprinkite pritaikymą leisdami vaikams kažką nuveikti kartu

Galite padalyti juos į grupes, kuriose jie tarpusavyje studijuoja medžiagą ir pritaiko tiesą ar elgiasi pagal situaciją, pritaikydami tiesą. Vaikai galėtų pasipraktikuoti skelbti Evangeliją pagal „Bežodę knygelę“ ar skrajutę. Labai gerai, jei kiekvienoje mažoje grupelėje yra vadovas, kuris vadovauja ar, reikalui esant, padeda.

Retkarčiais leidimas „perskaityti istoriją garsiai“ programos pabaigoje gali apibendrinti tiesą ar pritaikymą, ir tai bus labai naudinga.

Pasakojimą, tiesą ar pritaikymą sustiprinkite rankdarbiais

Vaikai gali pasidaryti durų rankenos kortelę su pamokėlės pažadu. Jie gali pasigaminti patrauklias maldos knygeles. Taip vaikai bus paskatinti pritaikyti pamoką apie maldą.

Kartais žaidimas gali būti labai efektyvus būdas suprasti esmę

Kiekvienas vaikas gauna paveikslėlį su žvėreliu, kurio niekam nerodo. Vaikas pamėgdžioja to gyvūnėlio garsą, norėdamas surasti savo antrininką (tą patį gyvūną). Susiradę porą jie nueina į „arką“.

Pažymėkite kliūčių ruožą ir paskirstykite vaikus poromis. Vienam iš jų užriškite akis. Kiekviena pora leidžiasi į kelionę kliūčių ruožu. Matantysis veda nematantį ir žodžiu perspėja apie pavojus. Po kiek laiko pora susikeičia vietomis. Žaidimui pasibaigus vaikai kalbasi, kaip jie jautėsi, ir ar galėjo pasitikėti savo draugu. Jei gaunate gerus nurodymus – galite surasti savo kelią. Dievo nurodymai yra geri, ir mes Juo visiškai galime pasitikėti.

Žmogus, mokantis Biblijos pamoką, turėtų visada, jei tai įmanoma, dalyvauti visoje programoje. Biblijos mokytojas geriausiai gali nuspręsti, kas dar bus naudinga ir kurioje dalyje galima įtraukti žaidimus.

Nustatykite pridėtos programos tikslą. Kokią pamokos dalį ji pristato, išaiškina, išplečia ar sustiprina? Naudinga paruošti veiklą, kuri išjudina vaikus po sėdėjimo. Jei ji siesis su Biblijos pamoka, bus dar geriau.

Pagalvokite apie tinkamiausią laiką – galbūt tai vienos valandos programa. Apmąstykite, kiek laiko užims veiklos. Jei manote, kad jos per ilgos, sutrumpinkite arba praleiskite. Laiką efektyviai išnaudosite, jei iš anksto jį suplanuosite. Sukomplektuokite reikiamas priemones darbeliams, tai sutrumpins laiką, kai norėsite jį atlikti.

Visus vaikus suskirstykite išmintingai: apgalvokite jų amžių, dvasinį supratimą ir išsivystymo lygį.

Įsitinkite, jog turite pakankamai pagalbininkų, kad viskas praeitų sėkmingai. Padėjėjai iš anksto turi žinoti, ko iš jų tikėtės.

Labai veiksmingi programoje yra siurprizai.

Po visko įvertinkite, ar jie sustiprino ir paryškino pamokėlę.

10 SKYRIUS

Pasiruošimas

Kai kurie žmonės sugeba praveisti pamoką be jokio pasiruošimo! Ar tai trokštama „dovana“? Argi Viešpats nesako: „... nesirūpinkite, kaip arba ką kalbėsite, nes tą valandą jums bus duota, ką jūs turite sakyti“ (Mt 10,19).

Biblijoje aiškiai pasakyta, kad Dievo Žodžio mokymas yra svarbi atsakomybė, kurios negalima atlikti nerūpestingai. „Uoliai stenkis pasirodyti Dievui tinkamu darbininku, neturinčiu ko gėdytis, tiksliai perteikiančiu tiesos žodį“ (2 Tim 2,15). Neįmanoma įvykdyti šių nurodymų be nagrinėjimo ir pasiruošimo prieš mokant Šv. Raštą.

J. B. Filipsas (Philips) perfrazuoja Rom 12,7b ir aiškiai nusako esmę: „Jei turime mokytojo dovaną, atiduokime viską mokymui, neleiskime vangumui sugadinti mūsų darbo.“

Ezra parodė gerą pavyzdį kiekvienam Biblijos mokytojui: „Ezra paruošė savo širdį tyrinėti Viešpaties įstatymą, jį vykdyti ir mokyti Izraelyje jo nuostatų ir teisės“ (Ezros 7,10). Jis įsipareigojo tyrinėti, vykdyti jį ir po to mokyti.

O Mato 10 skyriuje užrašytas pažadas pagal kontekstą tinka tikintiesiems, kurie „bus dėl manęs vedžijami pas valdytojus ir karalius“ (18 eil.), „tai netinka pastoriams (ar tarnautojams su vaikais), kurie yra per tingūs, per daug išdidūs ar per daug religingi, kad ruošytųsi“ (*Aš tikiu pamokslavimu, John Scott, 212 p.*).

Besiruošdamas gausite didžiulį „pliusą“: išmokssite daug asmeninių pamokų, o Biblijos pažinimas prasiplės bei sustiprės. Mokymas patobulės ir taps įdomesnis. Vaikai dėl to dar labiau susidomės pamoka ir galbūt pradės geriau elgtis! Jei mokant yra trukdžių, pamatysite, kad jų sumažės, jei gerai pasiruošite. Kai kurie sako, kad pamokai pasiruošti užtenka 90 %. Pakankamai gerai paruošta pamoka yra apgaulingas apibrėžimas, nes pats Benjaminas Franklinas yra pasakęs: „Netinkamai pasiruošdami mes pasiruošiamo nesėkmei.“

Skirkite laiko

Skubant neįmanoma apmąstyti! Prireiks laiko, savaitės ar kelių dienų iki mokymo, kad panirtumėte į Šv. Rašto vietą, kurią ruošiatės mokyti. DietrichAS Bonhoefferis prieš pamokslavimą tam, kad išsamiai suvoktų pamokslą, stengdavosi iš tikrųjų išgirsti, ką pats kalba. Gera mintis kiekvieną dieną perskaityti Šv. Rašto vietą, kurią mokysite, apmąstyti ją, kai vairuojate, atliekate namų ruošos darbus ar vaikštinėjate.

Planuokite laiką, kurį skirsite studijoms ir saugokite šį laiką. Kai kurie žmonės kiekvieną dieną mėgsta tyrinėti Šv. Raštą pusantros valandos, kiti pasiruošimui skiria laiką ryte ar vakare. Nuspręskite, kas jums labiausiai tinka, ir neleiskite, kad tuo metu tai užgožtų kiti dalykai.

Kai kurie žmonės ruošdamiesi būna per daug įsitempę. Jie jau kruopščiai ir iki galo pasiruošę, tačiau negali atsipalaiduoti ir kiekvieną laisvą minutę vėl ruošiasi. To nebūtina daryti, norint patobulinti pamokėlę. Geriausia yra išmokti patikėti Viešpačiui savo pasiruošimą ir pailsėti.

Paprašykite Viešpaties, kad Jis padėtų suprasti Jo Žodį, panaudotų šią pamoką formuojant jūsų gyvenimą, vadovautų jums, kai perteiksite pamoką, kad ji būtų suprantama, ir vaikai galėtų ją pritaikyti. „Pasiruošimas turi prasidėti, tęstis ir pasibaigti visiškai pasitikint Dievu ir meldžiantis“
(*Galite mokyti vaikus Biblijos pamokėlę pagal Sam Doharty, 78 p.*)

Tyrinėkite

Biblija yra vienintelis įkvėptas jums prieinamas tekstas, todėl naudokite ją kaip pagrindinį šaltinį. Kai skaitote ištrauką, stenkitės nustatyti šiuos dalykus:

Suraskite pagrindinius veikėjus.

Mintyse pasakojimą atskleiskite.

„Atkaskite“ pagrindinę tiesą.

Apmąstykite galimus pritaikymus – sau, netikintiesiems ir tikintiesiems vaikams.

Atverkite savąją širdį Dievo Žodžiui. Kai studijuojate, ne visada sutelkiate dėmesį į tai, ką Dievas sako jums. Tačiau kai Viešpats prisilies prie jūsų, tai atsispindės mokyme.

Naudinga paieškoti informacijos kitose knygose. Jei vadovaujatės mokymo programa, perskaitykite jau paruoštą mokytojui pamoką, kuri yra didžiulė pagalba, ir sutaupys daug laiko. Nuspręskite, ką iš jos panaudosite, o ką – ne. Jei siūlomos iliustracijos netinka jūsų vaikų grupei, pakeiskite tinkamomis, kurios turi tą pačią prasmę. Naudinga turėti teologinių ar doktrinių knygų.

Kai mokote tiesą, labai svarbu sau pačiam teisingai ją nustatyti ir suprasti, prieš pradėdant mokyti ir aiškinti vaikams. Mes galime „prastai“ nustatyti tiesą ir ją išaiškinti.

Biblijos komentarai padės išsiaiškinti bet kuriuos sunkumus ištraukoje ir paaiškinti kontekstą. Biblijos žodynas naudingas, kai norite sužinoti apie to meto papročius, žmones, aprangą, maistą ir kt.

Dažnai vaikiška Biblija suteiks jums puikių minčių pagyvinti pasakojimą.

Veskite užrašus

Užsirašykite surastą informaciją, nustatytą galimą pagrindinę tiesą ir tiesas, kurios ją išaiškina. Kai kuriuose etapuose pasižymėsite daug nenumatytų pastabų; visą šį chaosą reikės sutvarkyti! Padarykite planą. Viršuje reiktų užrašyti Šv. Rašto vietą, išplaukiančią iš pagrindinės tiesos, ir trumpą pritaikymo išdėstymą. Toliau seka įžanga, įvykių raida, kulminacija ir pabaiga. Tada pažymėkite, kada planuojate mokyti ir / ar pritaikyti tiesą ir kada bei kaip įtrauksite į visa tai vaikus. Daugelis žmonių, kai moko, naudojami planeliais, tačiau jei to nenorite, naudinga turėti pamokėlės apžvalgą.

Labai naudingas dalykas užrašyti visą pamoką, nes tai skatina apmąstyti visas detales, taip pat tiksliai apgalvoti, kaip išaiškinsite ir pritaikysite tiesą. Tiksliai užsirašyti tai, ką norite pasakyti, yra labai naudinga.

Nebandykite atmintinai išmokyti viską, ką užsirašėte, ar mokyti iš užrašų. Sumažinkite viską iki tiek, kiek galėsite įvykdyti. Užrašai, kuriais naudositės, turi jums padėti ir netrukdyti vaikams. Neleiskite, kad jie atitrauktų gyvybiškai svarbų akių kontaktą su vaikais.

Jei norite, kad programoje būtų pagalbinių elementų ar padėjėjų, ar kad vaikai dalyvautų joje, būtina iš anksto pasiruošti. Apie tai anksčiau turėtumėte pranešti reikiamiems žmonėms ir duoti atitinkamus nurodymus.

Paruoškite vaizdines priemones

Jei vaizdinės priemonės yra kartu su programos paneliu, išsirinkite, ką naudosite. Jei naudojate vaizdines priemones, jos turi būti patrauklios, aiškios ir pakankamai didelės, kad vaikai jas įžiūrėtų. Naudokite priemones, kurios atitinka jūsų vaikų amžių, pavyzdžiui, mažesniems vaikams parinkite suprantamesnius, paprastesnius žodžius. „Įrankiai turi būti tikslūs, tikroviški ir mokomieji, ne vien tik linksmi“ (*Ką turi žinoti kiekvienas Sekmadieninės mokyklos mokytojas, Elmer L. Towns*).

Vaizdines priemones sudėliokite taip, kaip planuojate naudoti. Kitu atveju, norėdami surasti reikiamą priemonę, galite pamesti mintį, sujaukti pamoką ar prarasti vaikų dėmesį.

Nusipirkę vaizdines priemones ar jas pasigaminę, planuokite, kur ir kaip jas laikysite, kad galėtumėte dažnai jomis naudotis.

Visada pirmenybę atiduokite pamokėlės turiniui, o ne vaizdinių priemonių ruošimui. Labai lengva įsitraukti (ypač, jei turite meninių sugebėjimų) į nuostabių ir nepaprastų vaizdinių priemonių gamybą, o pamokos pasiruošimui pasilikti labai nedaug laiko.

Pasipraktikuokite

Būsime ramesni, jei prieš mokydami vaikus, pasipraktikuosite praveisti pamokėlę. Tai darykite namie, kur niekas jūsų nevaržys, ypač, jei esate nepatyręs. Be to, tai padės ją įsiminti, išsiaiškinti nenumatytas kliūtis ir pajusti laiko tėkmę.

Pasiruoškite patys

Mokyti bus lengviau, jei būsite protiškai ir fiziškai pailsėjęs. Todėl prieš mokymą protinga vengti naktinių pasisėdėjimų. Būkite pasiruošęs netikėtiems atvejams, kurie gali įvykti prieš mokymą, – telefono skambučiui su trikdančia žinute, mažo sūnelio ar dukrelės užgaidoms, kurie nenorės jūsų paleisti, ar automobilio kaprizams. Šėtonas nori sugriauti jūsų ramybę ir kiek galima apsunkinti Dievo Žodžio mokymą. Būkite pasiruošęs atremti dvasinį puolimą malda ir pasitikėjimu Dievu.

Mokytojo dvasingumas, pasitikėjimas Dievu ir augimas yra didžiulis įnašas į pamokėlės mokymą. Vaikai, kurie iš prigimties yra mėgdžiotojai, prieš savo akis privalo matyti teisingą pavyzdį. Jie pastebi nuoširdumą ir pastovumą, veidmainiškumą ir nepastovumą. Daug tikinčiųjų liudija dievotų Biblijos mokytojų dvasinę įtaką. Robertas Murray'jus McCheyne'as pasakė: „Dievas laimina ne didžius talentus, o didų panašumą į Jėzų.“

11 SKYRIUS

Pamoka, kuri nėra pasakojimas

Jei apsiribojame ir mokome tik pasakojimais pagrįstas pamokėles, tai praleisime labai svarbias Biblijos tiesas, pavyzdžiui, koks Biblijos pasakojimas paprastai ir aiškiai moko apie išteisinimą?

Dar daugiau, įtraukimas į programą kito tipo pamokų ją pajvairina. Retkarčiais galite būti pakviestas pakalbėti ypatingomis progomis. Tada naudinga (net reikalaujama), kad jūsų kalba būtų susijusi su ta proga ar įvykiu.

Daugumą pateiktų principų galėsite pritaikyti ruošdamiesi tokiai pamokai, tačiau keletas aspektų yra visiškai kitokie.

Jei neturite pasakojimo siužeto, kuris suvienytų ir pastūmėtų pamoką į priekį, reikėtų kažko, kas tai padarytų. Galbūt nuspręsite mokyti doktrinos, todėl tos tiesos pateikimas ir aiškinimas persipins per visą pamoką.

Reikia nustatyti struktūrą, antraštes, kurios apibendrintų tiesos išaiškinimą ir pritaikymą.

Čia pateiktas galimas Biblijos pamokos apie išteisinimą planas:

Dievo standartas yra tobulumas.

Nė vienas negali jo pasiekti.

Mes esame pasmerkti.

Negalime patys sutvarkyti šio reikalo.

Dievas tai padarė – Jėzus pasiekė Dievo standartą.

– Jėzus buvo pasmerktas.

Pasitikėk Jėzumi, „kad susikeistumėte vietomis“.

Labai svarbu, kad **antraštės būtų aiškios ir logiškos, kuo arčiau tiesos**, kurią mokysite.

Kita galimybė – **užduoti klausimą ir į jį atsakyti.**

Galbūt pamoka apie Velykas galėtų atsakyti į klausimą: „Kas tai padarė?“ Atsakymai suteikia pamokai struktūrą ir vientisumą:

Žydų vadovai.

Judas.

Poncijus Pilotas.

Romėnų kareiviai.

Dievas.

Aš.

Čia bus kažkiek pasakojimo, tačiau nuoseklios pasakojimo linijos nesukursite.

Kitas galimas Biblijos pamokos klausimas: „Kaip man įsitikinti?“ arba „Ką galite pasakyti apie žmones?“

Biblinį mokymą galima praveisti kaip temą, tačiau galbūt nerasite pasakojimo, kuris jums padėtų. Galėtumėte pakalbėti apie „Bėgimą Dievo lenktynėse“ ar „Angelus“.

Galimas mokymas apie angelus:

Dievas sukūrė angelus.

Angelai yra dvasios.

Kai kurie angelai sukilo prieš Dievą.

Angelai yra Dievo pasiuntiniai.

Angelai gina Dievo žmones.

Angelai švenčia.

Angelai garbina Dievą.

Stenkitės, kad sukurtumėte gerą mokymo struktūrą, nes be jos vėliau neįmanoma sukurti geros, aiškios Biblijos pamokos.

Ar tokios pamokos turi pagrindinę tiesą? Daugelis pamokų turi pagrindinę tiesą, kuri pritaikoma tikintiesiems, netikintiesiems arba abiem grupėm.

Pagrindinė tiesa pamokoje apie išteisinimą galėtų būti: „Tu gali susitaikyti su Dievu.“ Pamokoje „Kas tai padarė?“ būtų atskleista tiesa, kad „Dievas suplanavo Jėzaus mirtį“. „Dievas sukūrė angelus, turėdamas tikslą“ – būtų mokoma pamokoje apie angelus.

Retkarčiais galite mokyti pamoką, kurioje pabrėžiamos dvi ar trys tiesos. Galbūt reikės sulaukti mokymo pabaigos ir tada norėsite pabrėžti tam tikrus dalykus, kuriuos vaikai išmoko. Tai galite padaryti pamokoje „be pasakojimo“. Surasti pagrindinę tiesą ir ją pritaikyti – tai sveiko mokymo principai, tačiau tai nėra suvaržymas, neleidžiantis jokių nukrypimų!

Prie skeleto pridėkite „mėsą (kūną)“

Skeletas be kūno – negyvas daiktas! Apmąstykite, kaip mokysite kiekvieną plano punktą. Kai kurį iš jų reikės tik paprastai paaiškinti pagal vaikų suvokimą. Tiksliai užrašykite, kaip tą punktą paaiškinsite. Kai kuriems reikės iliustracijų. Mokymo metu gali prireikti net kelių iliustracijų; jei taip, naudokite jas skirtingų tipų.

Per daug analogijų arba anekdotų gali sukelti sumaištį. Žingsnelis po žingsnelio prie skeleto pridėkite „mėsą (kūną)“. Kai tai baigsite, įžangą ir pabaigą užrašykite jau pagal ankstesniuose skyriuose pateiktus principus.

Įsitikinkite, kad pamoka yra sklandi

Reikės tinkamos sąsajos sakinių, kai pristatysite iliustraciją, kai ją užbaigsite ir kai norėsite pereiti prie kito mokymo punkto. Nebus pasakojimo siužeto, kuris padėtų sklandžiai pamokėlei, todėl svarbu, kaip susiesite vieną dalį su kita. Tam reikės gerų minčių ir pastangų.

12 SKYRIUS

Šv. Dvasios tarnystė

Ištyrinėjome Biblijos pamokėlės struktūrą, įvairius būdus, turinio ir pritaikymo svarbą – visa tai yra svarbu. Tačiau galima viską daryti teisingai bei tobulai ir patirti bevaisę tarnystę. Galite būti labai talentingi vaikų tarnautojai, tačiau neturėti paties svarbiausio – Šv. Dvasios veikimo jumyse ir per jus.

Reikia ruošti Biblijos pamokoms ir reikia Šv. Dvasios vedimo, kai tai darote. Tik Šv. Dvasia gali suteikti dvasinę įžvalgą ir padaryti jautrius dvasiniams poreikiams tuos, kuriuos mokote. Tačiau Šv. Dvasia nepadarys to, ką patys turite atlikti. Jei vartojate sudėtingus žodžius, pvz., išteisinimas, pašventinimas ir pašlovinimas, Šv. Dvasia antgamtiskai nepaaiškins jų reikšmės vaikams. Tai yra jūsų darbas. Mokytojo atsakomybė – mokyti vaikus taip, kad jie suprastų tiesą žmogišku lygiu. Tik Šv. Dvasia gali suteikti dvasinį supratimą.

Naujajame Testamente yra labai aiškus principas: jėga silpnume. Korintiečiai buvo labai išdidūs žmonės, kuriems palikdavo įspūdį išmintis, gabumai ir pasiekimai. Paulius nesistengė laimėti juos šiais dalykais. „Aš buvau pas jus silpnas, išsigandęs ir labai drebėjau. Mano kalba ir skelbimas pasižymėjo ne įtikinančiais žmogiškos išminties žodžiais, bet Dvasios ir jėgos parodymu, kad ir jūsų tikėjimas remtųsi ne žmogiška išmintimi, bet Dievo jėga“ (1 Kor 2,3–5).

Paulius šį principą pabrėžia ir 2 laiške korintiečiams: „Bet šitą turtą mes laikome moliniuose induose, kad būtų aišku, jog visa viršijanti jėgos apstybė iš Dievo, o ne iš mūsų“ (2 Kor 4,7). Kai jis pasakė apie savo „dyglį kūne“ ir Dievo malonės pažadą, užbaigė taip: „Todėl mieliausiai girsiuosi savo silpnumais, kad Kristaus jėga ilsėtųsi ant manęs... nes, būdamas silpnas, esu galingas“ (2 Kor 12,9–10). Tačiau tai nereiškia, kad turite dirbtinai nusižeminti ir neigti Dievo duotas dovanas. Mes greičiau pripažįstame, kad vaikai, kuriems tarnaujate, yra dvasiškai mirę, ir negalite jiems suteikti gyvybės. Mes suvokiame, kad tie, kurie turi Dievo gyvybę, krikščionys vaikai, niekada neaugs, jei Šv. Dvasia neveiks per Dievo Žodį. Mes jaučiame visišką savo bejėgiškumą ir šaukiame Šv. Dvasios pagalbos. Supraskite, kad esate įsitraukę į dvasinį mūšį. Jėgos, veikiančios prieš mus, yra galingos. Mes pripažįstame savo silpnumą, tačiau džiaugiamės, kad tas, kuris yra mumyse, yra didesnis už tą, kuris pasaulyje (1 Jn 4,4).

C. H. Sperdzenas pasakė: „Geriau pasakyti šešis žodžius Dvasios jėga, nei pamokslauti septyniasdešimt metų be Dvasios.“ Galime kitaip suformuluoti žodžius, bet tas pats principas tiks vaikų tarnystei. Per dažnai nematome ar nepatiriame šio įgalinimo; galbūt per daug priklausome nuo savo sugebėjimų, metodų, asmenybės ar vaizdinių priemonių. Mes didžiuojamės tais dalykais ir tas išdidumas apiplėšia mus nuo to, ko mums labiausiai reikia – būti „apgautiems jėga iš aukštybių“ (Lk 24,49).

Galbūt kovojate su mintimi, kuri sukelia jums abejonių, ar iš viso galite mokyti vaikus. Tai gali būti kažkoks asmenybės bruožas, fizinė problema ar kitas „dyglis kūne“. Hadsonas Teiloras

pasakė: „Visi Dievo milžinai buvo silpni vyrai.“ Silpnosios vietos ne visada buvo akivaizdžios, bet paslėptos nuo žmonių akių. Tie, kuriuos Dievas galingai naudojo, kovojo su savo silpnybėmis. Pavyzdžiui, Sperdženas kentėjo nuo depresijos. Tokios silpnybės tik dar labiau išryškina Dievo jėgą!

Dievas nori mums duoti savąją Dvasią, kuri dirbtų mumyse ir per mus. „Jei tad jūs, būdami blogi, mokate savo vaikams duoti gerų dalykų, juo labiau jūsų Tėvas iš dangaus duos Šventąją Dvasią tiems, kurie Jį prašo“ (Lk 11,13).

Mūsų troškimas, kad Šv. Dvasia dirbtų vaikuose ir mumyse, jog mūsų priklausomybė nuo Jos visiškai formuotų tarnystę su vaikais. Mes pripažįstame, kad nėra formulės, kuri užtikrintų gerus rezultatus.

Visada Šv. Dvasios darbe yra dalelė paslapties – „Vėjas pučia, kur nori; jo ošimą girdi, bet nežinai, iš kur ateina ir kurlink nueina. Taip yra su kiekvienu, kuris gimė iš Dvasios“ (Jn 3, 8). Mes nesistengiame spausti vaikus, kad jie atsilieptų į Evangeliją ar į kokį nors kitą Biblijos mokymą. Toks atsiliepimas yra tik žmogiškas ir nesitęs ilgai. Mes mieliau patikime Šv. Dvasiai sužadinti vaikuose tikrąjį, dvasinį atsaką. Kai nematote vaisiaus, nereikia nusiminti ar siekti lengvesnio kelio. Tai Šv. Dvasios atsakomybė. Mes mokomės būti kantriais ir pasitikėti Dievu, kad pamokai pasibaigus Šv. Dvasia pratęs darbą. Šiame gyvenime nepamatysite visų savo tarnystės vaisių. Tačiau, kai matome kai kuriuos, pripažįstame ir pareiškiamo, kad tai Dievo darbas. Dėkojame, kad Šv. Dvasia įgalina ir padeda, tačiau nuopelnų neprisiimame, visa garbė ir šlovė priklauso tik vienam Viešpačiui.

Biblijos pamokos pavyzdys

Šv. Rašto vietos: Apd 8,1–8. 26–40.

Pagrindinė tiesa: Dievas nori, kad kiekvienas išgirstų ir patiktų Evangelija.

Pritaikymas išgelbėtiems: kažkam papasakok.

Pritaikymas neišgelbėtiems: išgirdai, dabar patikėk.

Papildomos vaizdinės priemonės:

- Medžiaga ir drabužiai pradžiai;
- 1 Tim 2, 4 atspaudinta eilutė pakankamai dideliu šriftu, kad vaikai galėtų perskaityti;
- Izraelio žemėlapis;
- Šiuolaikinis Afrikos žemėlapis;
- Ritinys su Apd 8,32–33 ir Izaijo 53,5a;
- Patrauklus evangelinis lankstinukas, skirtas vaikams.

Du padėjėjai, apsirengę kaip Pilypas (P) ir afrikietis (A), galėtų pantomima pavaizduoti tai, ką jūs pasakojate. Tekste yra patarimų, ką galėtų P ir A daryti.

Papildomi elementai

Prieš Biblijos pamoką ir po to, kai mokėtės atmintinai Biblijos eilutę, duokite vaikams laiko pasidaryti ritinį su Biblijos eilute ir parsinešti jį namo. Tinka A5 formatas. Prie trumpų popieriaus šonų priklijuokite geriamąjį šiaudelį ir parodykite, kaip suvynioti ritinį ir perrišti jį juostele. Paaškindite, kad taip buvo gaminamos knygos, įskaitant ir Bibliją.

Jei norite pažaisti, kad vaikai panaudotų susikaupusią energiją, galite surengti vežimų lenktynes. Suskirstykite vaikus į dvi ar tris grupes. Du vaikai surišami virve taip, kaip surištų kojų lenktyne, – jie yra arkliai! Vežėjas yra už jų, jis užmeta aplink juos ilgą medžiagą, iki liemens, ir laiko jos galus lyg vadeles.

Pamokos planas

Ižanga: „Bėkime iš čia!“

Įvykių raida:

1. Krikščionys išsisklaido dėl persekiojimo. **PT** Dievo tikslas – 1 Tim 2,4.
2. Pilypas pamokslauja Samarijoje. **PT** Visi reiškia kiekvienas **PTI**.
3. Viešpats pasiunčia Pilypą į pietus.
4. Pilypas sutinka etiopą. **PT** Kiekvienas svarbus **PTI** (lankstinukai).
5. Pilypas paaškina Evangeliją. **PT** Paaškindite apie Jėzų iš Iz 53. **PTN**.

Kulminacija:

6. Pilypas pakrikštija etiopą. **PT** Išgirdai, dabar patikėk **PTN**.

Pabaiga:

7. Dvasia Pilypą nuveda į kitą miestą.
8. Etiopas į Afriką grįžta džiaugdamsis. **PTI**
„Pilypo apsilankymas dykumoje
buvo labai vertingas!“

Pamoka

Padėjėjas (P) vaizduoja, kad deda drabužius į ryšulį.

„Turime iš čia bėgti! Labai rizikinga pasilikti. Steponas buvo nužudytas, kiti yra kalėjime, o Saulius vis dar siautėja. Ar pasiėmiau viską, ko reikia? Manau, kad taip. *(Suriša ryšulį ir persimeta per petį.)* Nežinau, kur eisiu, nežinau, ar kada nors sugrįšiu atgal. Gera žinoti, kad su mumis yra Jėzus.“
(Nueina.)

Krikščionys Jeruzalėje gyveno pavojingu laiku; niekas nežinojo, kada kažkas pasibels į duris ir nutemps į kalėjimą. Viskas buvo dėl to, kad jie tikėjo, jog Jėzus yra Dievo Sūnus, kuris prisikėlė iš numirusiųjų. Ar nebebus įmanoma skelbti Evangeliją kitiems? Pažiūrėkime, kas nutiko... (*parodykite Apd 8,4 ir pasikalbėkite, ką padarė krikščionys*).

Dievas turėjo planą ir norėjo, kad kiti, taip pat kaip Jeruzalės žmonės, išgirstų apie Jėzų. Tas pats vyksta ir šiandien. Dievas nori, kad kuo daugiau žmonių išgirstų Evangeliją. Pažiūrėkime į šiuos žodžius iš Biblijos. (*Parodykite 1 Tim 2,4 – Dievas „trokšta, kad visi žmonės būtų išgelbėti ir pasiektų tiesos pažinimą“; šiuos žodžius perskaitykite kartu.*) Dievas turėjo planą, kai krikščionys skubėdami paliko Jeruzalę.

Vienas iš tokių Jėzaus pasekėjų buvo Pilypas. Kur jam dabar eiti? Jis nukeliavo į Samariją. (*Paprašykite vyresnio vaiko žemėlapyje parodyti Jeruzalę ir Samariją.*) Tai padaryti buvo labai drąsu, nes žydai – iki tol visi krikščionys buvo tik žydai – nesutarė su samariečiais bei nebendravo su kitais, netgi vieni kitų nekenė; tai tęsėsi maždaug 1000 metų. Tačiau Biblijoje skaitome, kad „Pilypas, nuvykęs į Samarijos miestą, ėmė skelbti gyventojams Kristų“ (Apd 8,5). (*P vaizduoja, kad pamokslauja.*) Dievas norėjo, kad samariečiai išgirstų apie Jėzų. Todėl mums, kurie mylime Viešpatį Jėzų, reikia prisiminti, kad Dievas myli visus žmones. Galbūt jūsų klasėje, mokykloje ar gyvenamoje vietoje yra žmonių, kurie kitokie: jie rengiasi kitaip, kitaip atrodo, kitaip kalba. Dažnai jų niekas nepakviečia žaisti, su jais kartu nesėdi ar nesikalba. Dievas nori, kad jie išgirstų, ką Jėzus yra dėl jų padaręs. Tačiau, jei nebūsime jiems draugiški ir geri, neturėsime progos apie tai pasakyti. Galbūt reikia paprašyti Dievą, kad Jis pakeistų jūsų nusistatymą dėl tokių žmonių. Dievui jie rūpi lygiai taip pat, kaip Jam rūpėjo ir samariečiai.

Minios klausėsi, kai Pilypas kalbėjo. Dievas suteikė Pilypui netgi jėgos daryti stebuklus, kad samariečiai žinotų, jog jis yra Dievo vyras ir skelbia Dievo žinią.

Štai kas nutiko toliau: „Viešpaties angelas prabilo į Pilypą, sakydamas: „Kelkis ir eik pietų link ant kelio...“ (Apd 8, 26). Pilypas žinojo, kad Dievas jį siunčia į dykumą. (*P atrodo sumišęs.*) Galbūt jis pamąstė: „Kodėl? Minios žmonių Samarijoje nori išgirsti apie Jėzų, kodėl man reikia vykti į dykumą, kur visai nėra žmonių?“ Tai buvo trumpas sumišimas, tačiau išmintingasis Pilypas labai greitai padarė tai, ką Dievas jam liepė. (*P išeina ir ateina. A sėdi ir skaito, P kreipiasi į jį.*)

Kai Pilypas nuvyko į dykumą, pamatė vežimą (tik turtingi žmonės turėjo vežimus). Pilypas, ko gero, nustebto, kas jame sėdi – lygiai taip pat nustebtumėte jūs, jei pro jūsų namus pravažiutų didžiulis limuzinas!

„Eik prie vežimo“, – pasakė Dievas. Pilypas nuskubėjo. (*P skuba prie A.*) Kas gi toks svarbus (VIP) sėdi vežime? Jis buvo afrikietis, kuris prižiūrėjo Motinos karalienės pinigus ir turtus Afrikos krašte. (*Parodykite šiuolaikiniame Afrikos žemėlapyje aukštutinę Nilo sritį nuo Asvano iki Khartoumo. Tai buvo Etiopijos šalis.*)

Dievas nusiuntė Pilypą į dykumą tik dėl šio žmogaus. Galėtume pasakyti taip – Dievas troško, kad šis žymus afrikietis būtų išgelbėtas ir pažintų tiesą. (Parodykite 1 Tim 2,4.)

Štai kaip labai Dievui rūpi kiekvienas žmogus. Jei esate krikščionis, ko gero, nenorite skelbti didelėms minioms, bent jau dabar, tačiau Dievas tikrai gali jus panaudoti pasikalbėti apie Jėzų su vienu žmogumi. Ar gali pagalvoti apie žmogų, kuriam galėtum tai pasakyti? Jo vardą galėtum įrašyti į Biblijos eilutę. Dievas „trokšta, kad _____ būtų išgelbėtas ir pažintų tiesą.“ Aš turiu nedidelį lankstinuką (knygele) (*parodykite ją*), kurioje išaiškinta Evangelija. Jei nori, gali paduoti ją žmogui, apie kurį ką tik pamąstei. Kiekvienas žmogus yra svarbus Dievui. Dievas nori, kad visi išgirstų tiesą. Štai kodėl ir Pilypas buvo dykumoje. Kai jis priėjo arčiau vežimo, pamatė vyrą, skaitantį iš ritinio. Jis skaitė garsiai.

„Ar supranti, ką skaitai?“ – sušuko jis. (*P sudeda rankas prie burnos, vaizduodamas šauksmą, o A pridėda rankas prie ausies, vaizduodamas, kad klausosi.*)

„Kaip galiu suprasti, jei niekas nepaaiškina! – Sušuko afrikietis. – Kodėl tau neatėjus ir neprisėdus prie manęs?“ (*Pamoja ranka.*)

Galbūt Pilypui niekada neteko būti tokia vežime, kaip šis. Du vyrai, vienas šalia kito, kratėsi vežime. Jie skaitė ritinį. (*P ir A kartu tyrinėja ritinį.*) (*Iškelkite ritinį.*) Garsiai perskaitysiu, kas jame užrašyta. Prašau įdėmiai klausytis, kad galėtumėte pasakyti, ar tai buvo apie žmogų, kuris ruošiasi vesti, ar apie žmogų, kuris ruošiasi mirti, ar apie žmogų, kuris gaus ganytojo darbą. (*Perskaitykite Apd 8,32–33 iš ritinio, pradėdami „Kaip avelės...“ Ir nustatykite, kad tai yra apie kažkieno mirtį.*)

„Ar rašytojas čia sako apie save, ar apie kažką kitą?“ – paklausė sumišęs afrikietis.

Biblija mums pasako, kas įvyko vėliau: „Atvėręs lūpas ir pradėjęs nuo tos Rašto vietos, Pilypas jam paskelbė Gerąją naujieną apie Jėzų“ (Apd 8,35). (*P ir A vaizduoja, kad tarpusavyje šnekasi.*) Žodžiai ritinyje buvo dalis Biblijos; jie užrašyti vyro, vardu Izaijas. Žodžiai buvo apie Jėzų, nors užrašyti 700 metų prieš Jo gimimą. Dievas turėjo planą savo Sūnui, kad Jis mirtų, ir liepė tai užrašyti Izaijui. Jie pasako mums, kad Jėzus buvo nužudytas. Jėzus nerėkė ir nešaukė, nors Jis buvo nubaustas mirtimi neteisingai.

Pilypas privalėjo pasakyti afrikiečiui, kodėl Jėzus numirė. Visa tai buvo surašyta ritinyje. „Klausykitės (*skaitykite iš ritinio*): „Jis buvo sužeistas už mūsų kaltes ir sumuštas už mūsų nuodėmes. Bausmė dėl mūsų ramybės krito ant jo; jo žaizdomis esame išgydyti“ (Izaijo 53,5). Galbūt Pilypas pasakė vyrui: „Tai reiškia, kad Dievas nubaudė savo Sūnų už nuodėmes, kurias tu padarei. Jėzus numirė už tave.“

Dievas nori, kad ir tu tai žinotum. Jis nusiuntė Pilypą į dykumą dėl vieno vyro. Taip pat ir tave Jis atsiuntė šiandien čia. Galbūt buvo atštaukta futbolo treniruotė, o gal draugas tave čia atsivedė, o gal visai pamiršai apie klubą, tačiau mama priminė. Tai nebuvo tik atsitiktinumas. Dievas atvedė tave, kad išgirstum apie Jėzų. Jam rūpi tu, lygiai kaip ir rūpėjo šis afrikietis VIP!

Pilypas ir afrikietis važiavo vežimu tol, kol privažiavo tvenkinį. (*A rodo į vandenį.*) „Žiūrėk, štai vanduo, – sušuko afrikietis. – Kas trukdo man pasikrikštyti?“

Galbūt žodis „krikštas“ jums yra naujas. Kai žmogus pasitiki Viešpačiu Jėzumi, jis akimirka yra panardinamas į vandenį, taip parodydamas, kad dabar priklauso Jėzui. Ir tai vadinama krikštu. Afrikietis paprašė, kad jį pakrikštytų.

Pilypas atsakė: „Jei visa širdimi tiki Jėzų, gali tai padaryti.“

Afrikietis atsakė: „Tikiu, kad Jėzus Kristus yra Dievo Sūnus.“ Pilypui tikriausiai norėjosi šokinėti iš džiaugsmo.

Abu vyrai išlipo iš vežimo, įbrido į vandenį ir Pilypas pakrikštijo afrikietį. *(P ir A vaizduoja krikštą, P dingsta iš akiračio.)*

Tas žmogus buvo išgelbėtas ir pažino tiesą. Dievas to paties nori ir iš tavęs. Neužtenka vien tik sužinoti apie Jėzų. Taip pat turi visa širdimi Juo pasitikėti. Privalai patikėti, kad Jis numirė už tave, ir atiduoti Jam savo gyvenimą. Negalvok, kad tai padarysi, „kai pasensi“ ar „vėliau“. Jei suvoki, kad tai, ką sužinojai, yra tiesa, pasakyk Viešpačiui Jėzui, jog nori, kad Jis tau atleistų, ir trokšti gyventi taip, kaip Jis sako. Afrikietis iš karto patikėjo. Jis norėjo atsisukti ir pasikalbėti su Pilypu. *(A atsisuka pasikalbėti su P ir atrodo mustebęs.)* Ir štai staigmena, staigmena! – Pilypo nebėra. Dievas jį perkėlė į kitą vietą, kurioje žmonėms reikėjo išgirsti apie Jėzų.

Afrikietis dėl to nenuliūdo. *(A labai laimingas sugrįžta į vežimą.)* Biblijoje skaitome, kad jis „džiūgaudamas traukė savo keliu“ (Apd 8,39). Kodėl jis buvo toks laimingas? *Kalbėkitės su vaikais ir priekite prie išvados, kad jis buvo išgelbėtas, Jėzus buvo su juo, jis troško pasidalyti Gerąja naujiena namie.* Tas pats nutinka kiekvienam, kuris pasitiki Jėzumi.

Jei tu priklausai Viešpačiui Jėzui, prisimink, kad Dievas nori, jog apie tai papasakotum kitiems, *(pakelkite lankstinuką, kaip priminimą)*, nes Jis „trokšta, kad visi žmonės būtų išgelbėti ir pasiektų tiesos pažinimą“ (1 Tim 2,4).

Pilypas pakluso Dievui ir kitiems pasakojo apie Jėzų. Jo kelionė į dykumą buvo labai vertinga! *(P ir A atsisveikina mojuodami ir nueina!)*